18 ԱՊՐԻԼ 1996 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 73 (1079)

Ազգ

Azg
armenian daily

Իսրայելը շարունակում է հարվածել Լիբանանին

ԲԵՅՐՈՒԹ, 17 ԱՊՐԻԼ, AFP, RFI: 7-րդ օրն է արդեն, որ շարունակվում են Լիբանանի տարածքի ռմբակոծումները իսրայելական օդուժի, ծովուժի և ցամաքային ուժերի միջամտությամբ, մինչ շիա խմբավորման «Հըզբոլլահ» կազմակերպության մարտիկները հրթիռակոծում են Հյուսիսային Իսրայելի բնակավայրերը: Զոհերի թիվն այսօր հասավ 38-ի, իսկ վիրավորներինը 169-ի, մեծամասամբ խաղաղ բնակիչներ: Ներկա պահին, հակամարտ կողմերի և միջազգային դիվանագիտության անօգնական ջանքերի արդյունքում, հրադադարի հաստատումը չի երևում: Դիվանագիտական շրջանակներում առկա են կարգավորման 2 ծրագիր՝ ամերիկյան և ֆրանսիական: Առաջինի որոշ «կողմեր» կարող մերժվել «Հըզբոլլահի» կողմից, Սիրիայի և Իրանի կողմից, մինչ ֆրանսիականը Լիբանանի վարչապետը համարել է «բանակցային գործընթաց»: Այն նախատեսում է կողմերի միջև հրադադար և հակամարտության գոտում բազմազգ ուժերի տեղակայում: Իսկ իսրայելական վարչապետ Պերեսը հայտարարել է, թե սպասում է հարվածները Դամասկոսին և Բեյրութին այնուհետև չեն ընդհատվի:

Հայաստանը պետք է լինի ինտեգրացիոն գործընթացների առաջնեկը Անդրկովկասում

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության հայտարարությունը

Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծվել է տնտեսական բարդ իրավիճակ: Կառավարության կողմից իրականացվող ազատական բարեփոխումները չեն ուղեկցվում անհրաժեշտ սոցիալական խաղաղականությամբ: Երկրի արդյունաբերությունը շարունակում է մնալ ճգնաժամի մեջ: Լուրջ խնդիր է դառնում գործազրկությունը, աղքատությունը, Հայաստանի բնակչության տնտեսական արտահոսքը:

Հայոց անկախ պետականությունն ամրապնդելու, ազգային հիմնահարցերը պետականորեն հետամտելու եւ ժողովրդի կենսական հարցերի լուծումը Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը տեսնում է Անկախ պետությունների համագործակցության շրջանակներում ռեալական նոր ինտեգրացիայի, Ռուսաստանի Դաշնության հետ տնտեսական, մշակութային եւ խաղաղական սերտ հարաբերությունների հաստատման մեջ:

Տնտեսական հարաբերություններում գոյություն ունեցող ավանդույթները, ընդհանուր շուկան, գործող ռազմախաղաղական դաշինքը, Ռուսաստանի Դաշնությունում տնտեսության մեջ ազատական բարեփոխումների անշրջելիությունը եւ, ամենակարեւորը, հայ ժողովրդի պատմաքաղաքական տրամադրությունները կարեւորագույն հիմք են հանդիսանում, որ Հայաստանի Հանրապետությունը՝ ԱՊՀ շրջանակներում առաջընթաց եւ կասարի միջպետական միության ստեղծման ուղղությամբ:

Ելնելով վերոհիշյալ նկատառումներից՝ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը գտնում է.

- Հայաստանի Հանրապետությունը պետք է մաս կազմի ԱՊՀ երկրների շրջանակներում արդեն իսկ կայացող կառուցվածքային նոր միության:
- Ամենամոտ ժամանակներում անհրաժեշտ է Ռուսաստանի հետ համատեղ ֆինանսաարդյունաբերական նոր խմբերի եւ մասնային միասնական դաշտի ստեղծում:
- Ուղղակիորեն բարելավել Հայաստանի ուսումնական հաստատություններում ռուսաց լեզվի դասավանդումը: Վերականգնել եւ ընդլայնել մշակութային կապերը:

Կուսակցությունը համոզված է, որ մեր տնտեսական եւ խաղաղական ինտեգրացման գործընթացներում Հայաստանի Հանրապետությունը պետք է նախապատվությունը տա Ռուսաստանի Դաշնության հետ հարաբերություններին: Նման խաղաղականությունը ճանապարհ կբացի դեպի Հայաստանի արդյունաբերության վերակենդանացում, տեղական արտադրողի շահերի պաշտպանություն, մեր ժողովրդի բարեկեցության աճ, կապահովի հայոց անկախ պետականության պաշտպանությունը, մեծապես կնպաստի ազգային գերագույն հիմնախնդիրների լուծմանը:

ՄԱՄԼՈ ԱՍՈՒԼԻՍ

Այսօր, ապրիլի 18-ին, ժամը 12:00-ին, տեղի կունենա Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության մամլո ասուլիսը, ՀՌԱԿ կենտրոնական գրասենյակում՝ Կորյունի 19ա, 3-րդ հարկ, հեռ. 521495:

MIՋԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ

Արա Սահակյանը Ստամբուլում արծարծեց ցեղասպանության հարցը

ԱԺ փոխնախագահն ընդունվեց Թուրքիայի խորհրդարանի նախագահի կողմից

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 17 ԱՊՐԻԼ: Հայաստանի Ազգային ժողովի փոխնախագահ Արա Սահակյանը, որը գլխավորում է Ստամբուլում Միջազգային խորհրդարանական միության 95-րդ խորհրդաժողովի աշխատանքներին մասնակցող հայկական պատվիրակությունը, ապրիլի 16-ին ընդունվել է, ինչպես մեզ տեղեկացնում է «Ժամանակ» օրաթերթը, Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի (խորհրդարան) նախագահ Մուստաֆա Քալեմլիի կողմից եւ ավելի քան կես ժամ զրուցել նրա հետ հայ-թուրքական միջխորհրդարանական հարաբերությունների հեռանկարների մասին: Նա իր բարի խոսքի ուղերձն է հանձնել, որ Հայաստանը ոչ մի նախապայման չի դնում Անկարա-Երեւան հարաբերությունների բնականոնացման տեսակետից, եւ որ հարաբերությունները պետք չ կախված լինեն որեւէ 3-րդ երկրից: Մուստաֆա Քալեմլին, իր հերթին, շեշտել է, որ Թուրքիան նույնպես ցանկություն ունի Հայաստանի հետ բարիդրացիական կապեր հաստատելու, սակայն ավելացրել է, թե իրենց կողմից առկա վերապահությունները հետեւանք են Ղարաբաղյան կարծիքի դրսեւորումների:

Քալեմլիի հետ հանդիպումից առաջ Արա Սահակյանը մասնակցել ու ելույթ է ունեցել Միջազգային խորհրդարանական խորհրդաժողովի ամբիոնից՝ փոքրամասնությունների հարցերին նվիրված նիստին, որտեղ արծարծել է նաեւ Հայկական ցեղասպանության հարցը, ոլորտ տալով, որ այն ճանաչվել է նաեւ Եվրախորհրդի եւ Ռուսաստանի Պետդումայի կողմից եւ որ ցեղասպանության փաստի մասին բազմիցս անդրադարձել են աշխարհամարտի պատմության էջերում: Նա շեշտել է, ինչպես հաղորդում է «Ժամանակ» օրաթերթը, որ երբ աշխարհի բոլոր խորհրդարանները չճանաչեն ցեղասպանության փաստը, այդ հետագայում հնարավոր չի լինի նման վտանգների կանխումը:

Նույն նիստում ելույթ է ունեցել նաեւ հայկական պատվիրակության անդամներից ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Գեղամ Ղարիբջանյանը, մինչ ՀՀ ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանը մասնակցում էր մեկ այլ նիստի:

Հայաստանի խորհրդարանի փոխնախագահը հայտնել է նաեւ, թե նաեւ բաց խորհրդաժողովի նիստին եւ ընդգծել, որ Հայաստանի խորհրդարանը ժողովրդի ու նրանց կան բոլոր ուժերի կողմից ղեկավարվում է որպես երկրի կայունության եւ զարգացման երաշխիք, ամենամեծագույն կառույցն ու իշխանության ճյուղերի միջեւ հավասարակշռության պահպանումը: Ավելի ուշ հայկական պատվիրակությունը այցելել է Թուրքիայում հայոց պատրիարքարան եւ ընդունվել Գարեգին արք. Գազանճյանի պատրիարքի կողմից:

Հայ-թուրքական սահմանում կայունություն է

Այս մասին երեկ հայաստանյան եւ ռուսական լրատվական միջոցների ներկայացուցիչների Գյումրի կատարած այցի ընթացքում հայտարարեց «Հայաստան» զորախմբի շտաբի պետ Ալեքսանդր Յակովլեւը: Նա նաեւ հայտնեց, թե թուրքական իշխանությունների հետ հարաբերությունները բարիդրացիական են, բայց նկատի ունենալով թուրքական կողմում քրդերի դեմ տարվող գործողությունները, հայկական կողմում սահմանապահները միշտ այլալուրջ են:

Ռուսական շարասյունը դարանում ոչնչացված

17 ԱՊՐԻԼ, BBC: Չեչնիայից եկած հաղորդագրությունների համաձայն, Գրոզնիից հարավ, դարանի մեջ ընկնելու հետեւանքով ռուսաստանյան զրահամեքենաների մի շարասյան 26 զինվոր զոհվել եւ 50-ն էլ վիրավորվել են: Չեչեններից դարանը Շատոյ ավանի մոտ էր կազմակերպված եւ զրահամեքենաների ողջ շարասյունը, ըստ հաղորդագրությունների, փաստորեն ոչնչացվել է նռնակներով ու ականանետային կրակով: 27 զրահամեքենաներից 23-ը ամբողջովին շարից հանվել են: Ռուսաստանի իշխանությունները երեկ օրը հայտարարել էին, որ նախագահ Ելցինի ծրագրի համաձայն սկսել են իրենց զորքերի դուրսբերումը Չեչնիայի հանգիստ շրջաններից, սակայն նախազգուշացրել էին, որ զորքերի դուրսբերումը կկասեցնեն, երբ ռազմական գործողությունները չեչենների հետ սաստկանան:

Գերմանիան ճանաչեց նոր Հարավսլավիան

ԲՈՆՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՏ-AFP: Գերմանական կառավարությունը չորեքշաբթի օրը որոշում է ընդունել ճանաչել Հարավսլավիան (կամ այն, ինչ մնացել է նրանից՝ Սերբիան եւ Չեռնոգորիան): Հայտնվում է նաեւ, որ Գերմանիան որոշել է կրկին դեսպան ուղարկել Բելգրադ:

Ժիրինովսկին մայիսին կայցելի Թուրքիա

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՏ-AFP: Չորեքշաբթի օրը Անատոլիա լրատվական գործակալությունն հայտնել է, որ Ռուսաստանի ծայրահեղ աջ առաջնորդ Վլադիմիր Ժիրինովսկին մայիսի 1-ին Անկարա կայցելի Թուրքիայի մայրաքաղաքի իսլամամետ քաղաքապետ Մելիհ Գոքչեքի հրավերով: Գոքչեքն ասել է, որ նա հրավերը հանձնել է Մոսկվայում ծայրահեղ-ազգայնական առաջնորդի հետ վերջերս կայացած հանդիպման ժամանակ: Նա ավելացրել է. «Ես նրան հրավիրել եմ նկատի ունենալով զարգացնել հարաբերությունները Ժիրինովսկու հետ, որը Ռուսաստանում որոշակի դիրք ունի»: Ժիրինովսկին այստեղ հայտնի է հակաթուրքական ակնարկներով:

Մինսկի խումբը դարձյալ դժգոհում է փոխզիջումների բացակայությունից

ՀԵԼՍԻՆԿԻ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՏ-ՌՈՅԹԵՐ: Երեքշաբթի օրը միջազգային միջնորդներ Հեյկի Տալվիտիեն եւ Վալենտին Լոզինսկին զգուշացրել են ԵԱՀԿ-ի Անվտանգության խորհրդին, որում ասվում է, որ Հայաստանը, Ադրբեջանը եւ Լեռնային Ղարաբաղը ոչ մի զիջում չեն ցուցաբերում փոխզիջում ընդունելու համար այս հակամարտության կարգավորման հարցում: Ֆինլանդական արտգործնախարարության տարածած հայտարարության մեջ միջնորդները նշում են. «Հակամարտության կողմերը դեռեւս ոչ մի ցանկություն չեն ցուցաբերում փոխզիջումների գնալու, չնայած ինտենսիվ բանակցությունների եւ մոտ երկու տարի տեւած զինադադարի»: Ֆինլանդիան եւ Ռուսաստանը ղեկավարում են ընդարձակ Մինսկի խումբը, որը փնտրում է ԵԱՀԿ-ի հովանավորությամբ անցկացվող բանակցությունները, որոնք նպատակ ունեն հանձնել հակամարտության խաղաղ կարգավորման: Նախագահությունը հայտնում է, որ ֆինն դիվանագետ Հեյկի Տալվիտիեն եւ ռուս դիվանագետ Վալենտին Լոզինսկին այդ կապակցությամբ իրենց մտահոգությունն են հայտնել ԵԱՀԿ-ի անվտանգության խորհրդին: «Ֆինլանդիան եւ Ռուսաստանը վստահ են, որ հակամարտությունը հասունացել է լուծման համար, երբ միայն հակամարտության կողմերը ցանկանան այդ, քանի որ սկսում է երեւան գալ այդ հակամարտության լուծման կամքը», ասվում է հայտարարության մեջ: «Արագ լուծման անհրաժեշտությունը ընդգծվում է փախստականների գոյով ԵԱՀԿ-ի բարձրագույն կոմիսարի զեկուցման մեջ, որտեղ նշվում է, որ տարածաշրջանում կան ավելի քան 1 մլն փախստականներ», նշված է հայտարարության մեջ:

Հեյդար Ալիեւը մոլեգնում է

Ձերբակալված է նաեւ նախկին վարչապետ Փանահ Հուսեյնովը

Բաքվում ձերբակալվել է Աբուլֆազ Էլչիբեյի թիմի այլ ի ընկեր գործիչներից մեկը՝ Ադրբեջանի նախկին վարչապետ Փանահ Հուսեյնովը, որը պաշտոնական մի շարք ծանր հանցագործությունների մեջ է մեղադրվում: Նրան մասնավորապես մեղադրում են հատուկ պահոցից չափազանց բանկ արժեքով ոսկե դրամների հափշտակման, նավթային պայմանագրի նախապատրաստման ժամանակ մեքենայություններ կատարելու եւ հակաօրինական այլ գործողությունների մեջ: Հետաքրքիրն այն է, որ չնայած Փանահ Հուսեյնովը երկար ժամանակ որոնման մեջ էր համարվում, նա ամբողջ ժամանակ Բաքվում է գտնվել ու «Մոսկովիթար» ընդդիմադիր թերթին ապրիլի սկզբին նույնիսկ հարցազրույց է տվել: Նրան, ըստ երեւույթին, ձերբակալել են պաշտպանության նախկին նախարար Ռահիմ Ղազիեւին Ադրբեջան վերադարձնելու կապակցությամբ: Երեքշաբթի օրը Ադրբեջանի հեռուստատեսությունը մի քանի անգամ հեռարձակել է հանրահավաքի կադրեր, թե ինչպես է Ռահիմովը, որի ձեռքերին ձեռնաշղթաներ էին դրված, իջնում օդանավի աստիճաններով:

Տես # էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Թայմաուտ»՝ 15 օրով

«Համրապետություն» միավորման առաջարկով ԱԺ վերահսկիչ պալատի մասին օրենքի նախագիծը չերկրորդ ընթերցման

ԱԺ-ի ապրիլի 17-ի նիստում շարունակվեց ննարկվել ՅՅ օրենքի նախագիծը ՅՅ Ազգային ժողովի վերահսկիչ պալատի մասին:

ԱԻՄ-ի անունից Պ. Հայրիկյանը նշեց, որ այս օրենքի նախագծով հավասարության նշան է դրվում կառավարության եւ ԱԺ-ի իրավասությունների միջեւ: Նա առաջարկեց հստակեցնել նաեւ դատական դատախազի եւ վերահսկիչ պալատի փոխհարաբերությունները: Պրն Հայրիկյանը աբսուրդ համարեց այն, որ ԱԺ-ն ՅՅ նախագահի վետոն հաղթահարելու իրավունք ունի, սակայն նախագահն էլ իրավունք ունի ցրել ԱԺ-ն: «Յեղափոխությունից խուսափել են այն ժողովուրդները, որոնք հենվել են օրենքի գերակայության վրա»: ՅԿԿ-ի անունից Ֆրունզե Խաչատրյանը նշեց, որ կառավարության նկատմամբ վերահսկողություն սահմանելուց խորհրդարանը զրկված է եւ, ըստ նրա, վերահսկիչ պալատի ստեղծումն էլ նման իրավասություններ ապահովելու չի հաջողի:

Այստեղ ԱԺ-ի եւ կառավարության հետ կապերի գծով նախարար Ա. Քամալյանը տեղից նյարդայնացած ռեպլիկ նետեց, ասելով՝ «Անխոսափելիություն հայտնել կառավարությանը, վերահսկողությունը դա է»:

Խոսելով Հարությունյանը «Բարեփոխումների» անունից նախ ստուգաբանեց «վերահսկել» բառը, որը, ըստ նրա, նշանակում է ստուգել, ուսումնասիրել, արդյունքներն ամփոփել եւ որոշում կայացնել: Այնուհետեւ խմբակցության անունից կոչ արեց օրենքն ընդունել 1-ին ընթերցմամբ: «Հանրապետություն» անունից Տեր Յուսիկ Լազարյանն առաջարկեց օրինագիծը ընթերցման չդնել, մի շարք անհրաժեշտ փոփոխություններ կատարելուց հետո նոր միայն բերել խորհրդարան:

Այս առաջարկը պաշտպանեց նաեւ ԱԺ ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Արմ. Եղիազարյանը: Նա նշեց, որ օրինագծում ամենավիճահարույց հարցը սեփականաշնորհման գործընթացի վերահսկումն է: Միանալով Տեր Յուսիկ Լազարյանի առաջարկին, պրն. Եղիազարյանն ասաց. «15 օրով թայմաուտ ենք վերցնում»:

Սղապելով օրակարգային հարցերը՝ ԱԺ-ն վաղաժամ ավարտեց աշխատանքը:

Ն. Ս.

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայջրշին»-ը դայմանագրային օբյեկտներում աշխատանքներն ավարտել է

1995 թ. «Հայջրշինը» եւ նրա համակարգի ձեռնարկությունները մրցութային կարգով շահել են Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ իրականացվող ջրանցքատնտեսական մի շարք օբյեկտների վերականգնման իրավունքը: Ըստ պայմանագրի, նախատեսված էր 2.7 միլիոն դոլարի ծախսեր՝ 20 խորքահորերի վերականգնման, 25 նոր խորքահորերի կառուցման, ինչպես նաեւ Արզնի-Շամիրամի, Վերին Արտաշատի եւ Կոտայքի մայր ջրանցքների տարբեր հատվածների վերականգնման աշխատանքների համար:

1995 թ. օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներից սկսած ավարտվել են վերոհիշյալ աշխատանքները եւ այսօր նշված խորքահորերը պատրաստ են վայրկյանում արտամղել 2250 լիտր ջուր եւ ոռոգել 2500 հեկտար նոր ոռոգելի հողեր Արտաշատի, Մասիսի, Էջմիածնի, Արմավիրի եւ Կոտայքի շրջաններում:

Մայր ջրանցքների տարբեր հատվածների վերականգնման համար կատարվել են մինչեւ 20 հազար խմ հողային եւ ժայռային աշխատանքներ: Տեղադրվել է մոտ 6000 խմ միամոնոլիտ բետոն եւ երկաթբետոն, արտադրվել եւ օբյեկտներում տեղադրվել է մոտ 800 խմ հավաքովի երկաթբետոն:

Կառուցվել է լրացուցիչ ջրընդունիչ Միսյանի պոմպակայանի սնող ջրանցքի գլխամասում, որը հնարավորություն է տալիս պոմպերի արտադրողականությունը վայրկյանում ավելացնել 6000 լիտրով, կամ լրացուցիչ ոռոգել 6500 հեկտար հողատարածություն Արարատյան դաշտում:

Վերակառուցվել է Կոտայքի ջրանցքի արագահոսի հատվածը, որը «Հայջրշինի» առաջարկությամբ վերցվեց 1400 մմ տրամագծով եւ 1200 մետր երկարությամբ խողովակաշարի մեջ եւ ընդհես վերացավ արագահոսը պարբերաբար վերանորոգելու անհրաժեշտությունը: Այդ խողովակաշարը հնարավորություն է տալիս ստեղծել միկրոհիդրոկայան: Այսօր անհրաժեշտ են միջոցներ միկրոհիդրոկայանի շինարարությունն իրականացնելու համար, որի հզորությունը կկազմի մոտ 2000 կվտ եւ տարեկան կարտադրի մոտ 7 մլն կիլովատ/ժամ էլեկտրաէներգիա:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԱԳՐԵՍԻԱՆ

Հեյդար Ալիեւը մոլեգնում է

Սկիզբը էջ 1

Ղարաբաղի հետ Ադրբեջանի ձեռքը կարճ է: ...ի հայտնել է վերջերս նրա նախկին ՕՄՕՆ ... Նովրուզովը, որը 95 թվականի մարտ ամսին ... խռովության ղեկավարներից ... Ադրբեջանի ... իշխանության ... պատասխանատվությունից հրաժարվել ... եւ Ղարաբաղին նոր ինքնավարություն ու նոր դրություն է տալու: Նա այժմ ... է Ազգային անվտանգության ... պատասխանատու ... այն բանի մեջ, որ ... է ... Շահին ու Վահիդ Մուսաեւների ... մղված ... իշխանություն ... Ադրբեջանում մի խումբ ... ... են ձերբակալվել, ... են ... եւ ...

նախկին իշխանությունը է ... ... անձանց ... ղեկավարություն ... է Ադրբեջանի ժողովրդական ... «Ազատագրական միության» կողմից: Շաբաթ օրը «Оппозиция» թերթի էջերում Ադրբեջանի սոցիալ-դեմոկրատների առաջնորդ Զարդուշտ Ալիզադեն այն միտքն է արտահայտել, թե Ադրբեջանում սկսվել է իշխանության համար պայքարի վերջին փուլը: «Այժմյան ղեկավարությունը շարքից հանել է արդեն բոլոր ... ... եւ ... որոնք ... ... են ... Իսկ այսօր վերջին ... է իրագործվում», գրում է Զարդուշտ Ալիզադեն:

ԱԺՄ 13-ին եռօրյա համագումարի ընթացքում ԱԺՄ-ն գումարել էր կոնֆերանս, որի օրակարգում նախատեսված 1-ին հարցի Հայաստանի քաղաքական եւ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի մասին զեկուցումով հանդես եկավ ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, իսկ 2-րդ հարցով ԱԺՄ-ի մասնակցությունը նախագահական ընտրություններին, Դավիթ Վարդանյանը եւ Ֆելիքս Բեքիկյանը: Կոնֆերանսը որոշում ընդունեց առաջարկել 1996 թ. նախագահական ընտրություններում ...

վորությունը, ինչպես նաեւ ընտրությունների բոյկոտելու նախանձախնդրությունը: Նա ավելացրեց, որ ապրիլի 27-ին կկայանա կուսակցությունների համաժողովը, որ կհնարկվեն նախագահական ընտրությունների հետ կապված մի շարք հարցեր:

Նա ավելացրեց, որ արդեն բանակցություններ են կայացել ԳԻՄԱՄՄ-ի, ՀԴԿ-ի, ԱԱԻ-ի հետ, նախապատրաստված են բանակցություններ ՀՌԱԿ-ի, ՀՅԴ-ի, ՀԿԿ-ի հետ:

դիկտատուրայի վտանգ է պարունակում եւ զարգացման հնարավորություններ չի ստեղծում: «Միայն է այն միտքը, թե ամեն ղեկավարություն ճշմարտություն է ... կառավարում»: Նա անհիման որակեց այն պնդումը, թե նախագահական կառավարման դեմ հանդես եկող ԱԺՄ-ն չունի է ... նախագահական ընտրություններին: «Մեր հիմնական ծրագիրը տանում է դեպի նոր Սահմանադրությունը, որ ամրագրվում է պառլամենտական կառավարման ձեւը»:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ԱԺՄ-ն եւս մեկնարկ վերցրեց

Նախատեսվում են բանակցություններ ՀՌԱԿ-ի, ՀՅԴ-ի, ՀԿԿ-ի հետ

խագահական ընտրություններում ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրել Վազգեն Մանուկյանին: Միաժամանակ նախատեսվում են բանակցություններ վարել կուսակցությունների հետ ջանքերը համախմբելու, փոխմիասնություն ապահովելու համար:

Կոնֆերանսի արդյունքների եւ հետագա անելիքների շուրջ ապրիլի 17-ին ԱԺՄ գրասենյակում հրավիրվել էր մամուլի ասուլիս: Բացելով ասուլիսը՝ ԱԺՄ լրատվական կենտրոնի ղեկավար, ԱԺՄ վարչության անդամ Արամ Մանուկյանը նշեց, որ կոնֆերանսին մասնակցում էին 111 պատվիրակներ եւ 87 հյուրեր: Նա ընդգծեց, որ փաստորեն, ապրիլի 13-ին ԱԺՄ-ն եւս մեկնարկ վերցրեց նախագահական ընտրություններին մասնակցելու համար:

ԱԺՄ վարչության անդամ, ԱԺ պատգամավոր Դավիթ Վարդանյանը նշեց, որ ԱԺՄ-ն չի բացառում ընտրություններում միասնական թեկնածուով հանդես գալու հնարավորությունը:

Ինչ վերաբերում է ընտրական արշավի ֆինանսական միջոցներին, ապա, ըստ պրն. Վարդանյանի, կուսակցությունների ձեռք բերած միջոցները կլինեն ամբողջային աղբյուրներից, քանի որ Հայաստանում կուսակցությունների ֆինանսական գործունեության համար դաշտ չի ապահովված: Նա ավելացրեց, որ նախորդ ընտրություններում, չնայած հաստատված նվազման դաշտին, այդպես էլ ՀՀԸ-ի ֆինանսական աղբյուրները չբացահայտվեցին: Բացի այդ, ըստ պրն. Վարդանյանի, ֆինանսական հնարավորությունների չափերը թեկնածուների համար տարբեր կլինեն: Նա բերեց մարդկանց կոչ արեց միավորել նաեւ ֆինանսները:

Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե ինչո՞վ է պայմանավորված, ԱԺՄ-ն հիմնականում կառավարման պառլամենտական ձեւի արդյունավետությունը նախագահականից, պրն. Վարդանյանը նշեց, որ նախագահական կառավարումը

Պատասխանելով մեր հաջորդ հարցին, որը վերաբերում էր Հայաստան-Սփյուռք հարաբերություններին ԱԺՄ-ի դիրքորոշմանը, պրն. Վարդանյանը նշեց, որ Հայաստանն ու սփյուռքը միմյանց նկատմամբ պետք է լինեն գործընկերներ, այլ ոչ թե բնակավայրի դերում որ կողմից կլինի այդ բնակավայրը:

Ինչ վերաբերում է ընտրություններից առաջ ուժերի եւ ... հնարավորություններին, պրն. Վարդանյանը նկատեց, որ «կաշառակերներ անմիջապես հենց, որ այս ընտրությունների ժամանակ հավաքված լինեն չեն, բայց երբ ընտրության վտանգ կտրվեն, ամեն ինչի կգնան»:

Վաչագան Արամ Մանուկյանը հիշատակեց ԱՄՆ նախագահներից Նիքսոնի հետեւյալ խոսքը. «Ոչինչ այնպես չի նշանակում եւ կորում (…) խաղական գործիչներին, որքան ընտրությունների մասնակցելը»: Այստեղ Դ. Վարդանյանը ավելացրեց, ասելով «… եւ փչացնում»:

ՆԱԻՐԱ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սկսվել է «Խաչմերուկ» ծրագրի առաջին փուլի իրականացումը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես տեղեկացվել է ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող «Խաչմերուկ» ծրագիրն այժմ գտնվում է անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական փաստաթղթերի կազմման փուլում: Ռազմավարական նշանակություն ունեցող այս ծրագիրը, ըստ որի Հայաստանի տարածքը պետք է դառնա միջազգային մայրուղիների խաչմերուկ, ֆինանսավորելու նպատակով ՀՀ Տրանսպորտի նախարարության հետազոտական վարչությունում ստեղծվել է «Խաչմերուկ» գրասենյակը: Այն համագործակցելով ամերիկյան «Գլոբալ Ինդաստրիս» ընկերության հետ, ներկայումս դրա մասնագետը է կենում տրանսպորտային տարբեր կազմակերպությունների հետ Հայաստանից դուրս եկող ավտոմոբիլի եւ հանրային ... անհրաժեշտ զանազան ... նպատակով: Նախնական հաշվարկների համաձայն, միայն տեխնիկատնտեսական փաստաթղթերի կազմման համար դրա համապատասխան է 600 ԱՄՆ դոլար:

Օրեւս «Խաչմերուկի» նախնական փուլի համար անհրաժեշտ ֆինանսական աղբյուրներն ու ծրագրի տեխնիկատնտեսական փաստաթղթերի կազմման աշխատանքները ... նպատակով Հայաստանում էր գտնվում ընկերության գործադիր փոխնախագահ Ռոբերտ Դոյլը: Ըստ Ռ. Դոյլի, Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպան Պիտեր Թոմսենը, արտահայտվելով իր հավանությունը ծրագրի նկատմամբ, խոստացել է ԱՄՆ կառավարության միջոցով դրամական օժանդակություն ցուցաբերել ծրագրին: Համագործակցության եւ ծրագրին օժանդակելու պատրաստակամություն է հայտնել նաեւ Համաշխարհային «Տրակեկա» ընկերությունը:

Ն. Տ. ԱՄՆ «Գլոբալ ինդաստրիս» ընկերությունը օժանդակում է «անցման շրջանում գտնվող» երկրներում տրանսպորտային ծրագրերի մշակմանը, ցանցին ինտեգրման կարգավորման, ... տեղծում եւ այլն՝ ֆինանսավորմամբ: ԱՊՀ երկրներից այն գործում է նաեւ Ուկրաինայում եւ միջինասիական երկրներում, աշխատանքներ է կատարել Հարավային Աֆրիկայում եւ Ամերիկայում:

Ըստ «Ֆիգարոյի» Հայաստանը 3-րդ տեղում է ԱՊՀ-ում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Ֆրանսիական «Ֆիգարո» թերթը իր տնտեսագիտական հավելվածում անդրադարձել է նախկին Խորհրդային Միության երկրների զարգացմանը, ուր շատ դրական գնահատականներ է տվել Հայաստանին: Մատնանշելով ԱՊՀ երկրների տնտեսական դժվարությունները՝ անդրադարձել է այդ պետությունների բոլոր հնարավորություններին ու կարողություններին: Այս թերթն արձագանքել է ԱՊՀ երկրների համար Ֆրանսիայի տնտեսագետ-խորհրդական Ժան Ժոզեֆ Պուայոյի տեսակետներին եւ տվել նրա եզրակացությունները: Ըստ վերջինիս դասակարգման, Հայաստանը գրավում է 3-րդ տեղը ԱՊՀ երկրների շարքում:

«ՀԱՅՈՑ ՃԵՄԱՐԱՆ»

ՌԱՀՀԿ նոր հրատարակություն

17 ԱՊՐԻԼ, 1996, ՌԱՀՀԿ: Լույս է տեսել Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի «Հայացք Երեւանից» եռամսյա պարբերականի հերթական համարը: Այն ներկայացնում է կենտրոնի փորձագետների վերլուծական աշխատանքները Հայաստանում, Իրանում, Իսրայելում, Թուրքիայում եւ այլ տարածաշրջաններում կայացած եւ կայանալիք ընտրությունների մասին:

Պարբերականը կարելի է ձեռք բերել «Լույս» հրատարակչության գրախանութում, ինչպես նաեւ բաժանորդագրությամբ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 2 տարի
Գրանցված է ...
«Ազգ» թերթի հրատարակչություն
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (374 2) 151365
e-mail INTERNET azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
[illegible] / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը [illegible]
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» դրամադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

«Ա [illegible]»

[illegible]

ԵՐԵՎԱՆ

Ուսանողությունը շարունակում է պլեկոծվել

Երեկ, ապրիլի 17-ին, Միացյալ ուսանողական-երիտասարդական շարժման գլխավոր շտաբը հրավիրել էր մամուլի ասուլիս, որին մասնակցում էին նաեւ ճարտարագիտական համալսարանի, ժողտնտեսության ինստիտուտի, թիվ 2 բժշկական ուսումնարանի եւ իհարկե, Երեւանի պետհամալսարանի ուսանողական շարժման ղեկավարները: Ասուլիսը հիմնականում վարում էր շտաբի անդամ Էլյա Մանանդյանը:

[illegible]

ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ

Բարեգործական ճաշարանի հաճախորդները նաեւ հոգեւոր սփոփանքի կարիք ունեն

«Հայք» բարեգործական անվճար ճաշարանը, որ հովանավորվում է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության կողմից եւ գործում է Արարատյան Հայրապետական թեմի վերահսկողությամբ, իր գործունեությունն սկսել է 1993 թվականից: Զբաղեցրել է նախկին սոցապ նախարարության տարածքը: Ծախսերի մի մասն էլ հոգում էր «Մասիս» բանկը եւ Խորհրդային շրջանի գործադիր կոմիտեն: Սակայն 1995 թվականի սեպտեմբերին դադարեցվեց այն: Ներկայումս սննդամթերքի արժեքը վճարում է Արարատյան Հայրապետական թեմը:

[illegible]

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ նախագահը հանդիպեց լրագրողների հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Ապրիլի 16-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հանդիպումը զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հետ: ԼՂՀ ղեկավարը լրագրողներին ներկայացրեց հանրապետությունում այսօր առկա սոցիալ-տնտեսական եւ ռազմաքաղաքական իրավիճակը: Նա մասնավորապես նշեց, որ հրադադարի երկու տարիների ընթացքում Լեռնային Ղարաբաղում գործնականում ավարտվել է նորմատիվային այն բազայի ստեղծումը, որի հիման վրա ծավալվել է տնտեսական բարեփոխումների գործընթացը: Նրա խոսքերով, հաջող է ընթանում առեւտրի եւ կենցաղսպասարկման օբյեկտների սեփականաշնորհումը, զարգանում է մասնավոր սեկտորը գյուղատնտեսության մեջ, որ դիտվում է հողի վարձակալման ակտիվացում: Ավարտվել է ԼՂՀ բանկային համակարգի վերակազմակերպումը, նշմարվում է բնակչության սոցիալական պայմանների բարելավման միտում:

Անդրադառնալով իրավապահ մարմինների աշխատանքին, Ռ. Քոչարյանը ընդգծեց, որ նրանց գործունեությունը մեծապես գտնվում է նախագահի աշխատակազմի հսկողության տակ, ինչը դրականորեն է անդրադառնում հանցագործությունների բացահայտման, դրանց թվաքանակի նվազման վրա:

Նախագահը հատուկ ուշադրություն հատկացրեց արտաքին քաղաքական խնդիրներին: Այդ կապակցությամբ նա կարծիք հայտնեց, որ Ռուսաստանում, ԱՄՆ-ում եւ Հայաստանում սպասվելիք նախագահական ընտրությունները կարող են որոշակի ազդեցություն ունենալ ղարաբաղյան կարգավորման ուղղությամբ խաղաղարարական գործընթացի հեռանկարների վրա: Միաժամանակ Քոչարյանը միանշանակ հայտարարեց, որ ԼՂՀ ղեկավարությունը այսուհետ եւս կշարունակի հանրապետության պաշտպանունակության բանակի մարտունակության բարձրացման ուղղությամբ, որը այսօր Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգության միակ եւ հուսալի երաշխիքն է:

Միջին Ասիայից Կովկասով դեպի Եվրոպա

Տրանսպորտային միջանցքը կմիացնի ութ երկիր

Այժմ Արայում ավարտվել է տրանսպորտային նոր օրենսդրության նախագծի մշակումը: Այն իրականացրել են անգլիական «Սըր Ուիլյամ Կիրկպատրիկ» ֆիրմայի փորձագետները ԱՊՀ երկրներին Եվրամիության օգնության TACIS ծրագրի շրջանակներում: Անգլիացի մասնագետները սերտորեն գործում են «Ավտոտրանսպորտի գիտահետազոտական ինստիտուտ» բաժնետիրական ընկերության հետ, իսկ պատվիրատուն Ղազախստանի տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարությունն էր:

Աշխատանքը կատարվել է Եվրամիության կողմից ֆինանսավորվող մի շարք ծրագրերի շրջանակներում: Խոսքը Կենտրոնական Ասիա-Կովկաս-Եվրոպա («ՏՐԱՍԻԿԱ») տրանսպորտային միջանցքի նախագծի մասին է: Դրանով նախատեսվում է ստեղծել Ղազախստանով, Կիրգիզիայով, Ուզբեկստանով, Տաջիկստանով, Թուրքմենիայով, Ադրբեջանով, Վրաստանով եւ Հայաստանով բեռների անարգել անցկացման համակարգ: Տրանսպորտային այդ միջանցքի զարգացումը TACIS-ի տեխնիկական աջակցությունը կիրառործվի 23 նախագծերով, որոնք կմշակվեն եւ կներդրվեն մի քանի տարում:

Ղազախստանցի եւ անգլիացի մասնագետներն այժմ ձեռնամուխ են լինում «ՏՐԱՍԻԿԱ» նախագծի մասնակից նաեւ մյուս երկրների տրանսպորտային օրենսդրությունների բարեփոխմանը:

«ՍՆԱՐԿ»

Ո՞վ է խանգարում Ղարաբաղյան շարժման մասնակիցը

Ծատուր Մխիթարյանին (ծանոթները պարզապես Մատուն են անվանում նրան) բերես շատերը հիշեն պատերազմի հրապարակից: Նա սովորաբար հարթակի վրա էր, «տղաների» կողքին՝ խոշոր կեցվածքով: Չնայած որոշ տարօրինակություններին, հայտնի էր Ղարաբաղյան շարժմանն իր անսահման նվիրվածությամբ: Արցախի ազատագրության հովերով տարված, սեփական անձը բառիս բուն իմաստով մոռացած, երդվել էր չամել, չծխել,

չսափրվել, չվերադառնալ ընտանիք մինչեւ Արցախի «վերջնական ազատագրումը»: Եւ պահում էր երդումը, գիշերում էր այգիների նստարաններին, կայարաններում, որտեղ պատահի: Չեսո, ինչպես հավաստիացնում են նրա բարեկամները (Վ. Ղազարյան, Հ. Բաբայան), «Արցախ» հայրենակցական միության նախագահի եւ պաշտպանության փոխնախարարի միջնորդությամբ տեղավորվել էր Արաբկիրի շրջանի մի բարձրահարկ շենքի ազատ բնակարանում, ուր մի քանի տարի ապրում էր ոչ այնքան շարքային իր կենցաղով: Նրանք, ովքեր որեւէ կերպ առնչվել են Ծ. Մխիթարյանին, լավ գիտեն աշխատասեր լինելու նրա գրեթե երեխայական սովորությունը, որ տարիներ առաջ սկսել էր զինագործ ընկերոջից, եւ որն այս ընթացքում չէր անհանգստացրել որեւէ մեկին, այդ թվում՝ ՆԳ մարմիններին:

Սակայն, 1995 թ. նոյեմբերի 12-ին մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանում ՆԳ աշխատակիցները, ապօրինի զենք կրելու մեղադրանքով, ձերբակալում են նրան, եւ քրեական գործ է հարուցվում նրա նկատմամբ: Փետրվարի 2-ին Սպանդարյան շրջանի ժողովրդական դատարանում կայացած դատական նիստում, առանց «ամբաստանյալի» մասնակցության (դատավոր՝ Ա. Հովհաննիսյան) դատարանը որոշում է, անմեղսունակ համարելով Ծ. Մխիթարյանին, ազատել նրան քրեական պատասխանատվությունից եւ «նրա նկատմամբ կիրառել բժշկական բնույթի հարկադրական միջոցներ՝ սովորական հսկողությամբ հոգեբուժական հիվանդանոցում»: Այսօր Մխիթարյանը հարկադիր բուժման «գործընթաց» է անցնում Սբ. Նաիրի հոգեբուժարանում:

Մեկնաբանելով վերոհիշյալ որոշումը, տիկին Հովհաննիսյանը վկայակոչեց դատաբժշկական հանձնաժողովի եզրակացությունը, որի համաձայն Ծ. Մխիթարյանը տառապում է «գլխուղեղի տրավմատիկ օրգանական ախտահարմամբ», որի պատճառով էլ անմեղսունակ է ճանաչված: Նույն եզրակացությունից հետեւում է, որ Մխիթարյանը 1975 թ. Արփա-Սեւան թունելի շինարարության վրա ստացած վնասվածքներից հետո, 1976, 1988 եւ 1989 թթ. բուժվել է հոգեբուժական դիսպանսերում եւ 1988-ից դիսպանսերի հսկողության տակ է եղել: Դատական նիստին «ամբաստանյալի» ներկա չլինելը տիկին Հովհաննիսյանը բացատրեց նրանով, որ հոգեկան հիվանդները դատական նիստերին չեն կանչվում:

Դատավորն, անշուշտ, չէր կարող եւ պարտավոր էլ չէր պատասխանելու, թե ինչու [illegible] աշխատանքը, որից Մխիթարյանն անբաժան էր վերջին տարիներին (ի դեպ, այդ փաստը նա բացատրում է ուշ ժամին հանրային փողոցներում վխտացող շներից պաշտպանվելու անհրաժեշտությամբ), հանկարծ «ծանակագրական» եղավ նրա համար: Խմբագրությունն այցելած նրա բարեկամների կարծիքով, ինչ-որ մեկին պետք էր... Մխիթարյանի բնակարանը, որ նա հրաժարվում էր ազատել, չնայած տեղական իշխանությունների նախազգուշացումներին:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **հասարակություն**

Արիստոտել (մ. թ. ա. 384-322): Յունաստանի մեծագույն մտածողը: Հայրը Ալեքսանդր Մակեդոնացու պալատի բժիշկն էր: Ինքը դարձավ հենց իր՝ Ալեքսանդրի ուսուցիչը: Հեղինակ բազմաթիվ ուսումնասիրությունների ու շատ գիտությունների հիմնադիր: Նրա քաղաքական հայացքները շարադրված են «Պոլիտիկա» գրքում:

«Միապետությունում ոմն մեկը մյուսներից ավելի է ամրանում, ուրեմն վճռում երիտասարդ [illegible] [illegible] գիտելիքներ էր ուսուցանում» (Արիստոտել, հատ. 4, էջ 386): Նրա ամենից էր Նոյնեւս, նախկին ստրուկ եւ խորամանկ: Նա Արիստոտելին չէր սովորեցրել, բայց առաջնորդվում էր դեսպոտիզմի եւ իշխանության մասին նույն ուսմունքով, ներսում չէր կասկածի, բանական էր ամեն մեկին ուղիղ նայել սեփական հոգու խորքերը, իսկ ճշմարիտ մեծերը չեն կարող օգտակար չլինել հասարակությանը: Արիստոտելն ասում, հոգում եւ ուսուցանում էր հասարակական բարօրության համար, նա խելքի ու եռանդի խորքի բարձունքներից հասկացության տանը, որ կոչի հանճար:

– Իշխելն ու հպատակվելը ոչ միայն անհրաժեշտ են, այլեւ շահավետ: Ոմանք ծնված են հպատակվելու, ոմանք իշխելու: Որքան բարձր են կանգնած ենթակաները, այնքան ավելի բարձր պիտի լինեն իշխողները: Զորօրինակ, մարդու վրա տարածվող իշխանությունն ավելի կատարյալ է, քան կենդանիների վրա կիրառվողը: Այսպես, մնամասնը լինի իշխող, կինը են բարկվող: Հասարակական կյանքում ամեն մեկը պետք է ճշտորեն իր տեղում լինի, տերերը վերեւում, են բականները ներքեւում: Խորամանկություն ներն, ապստամբությունները առաջանում են նրանից, որ շատ մարդիկ հպատակվել չեն ընդունում այս ոսկե օրենքը:

Որոշ առումով կարեւոր դրույթներ Նոյնեւսը բերում էր, եւ գրավեց ստրուկները գտնում էին տերը մեկ անգամ եւ մերժում ազատական կյանքը իրենց դառնալու ոգին ճշտորեն արտահայտող ուսմունքն ու գաղափարախոսությունը:

– Ստրուկի համար լավագույն իշխանությունը ներարկելին է, չէ՞ որ ստրուկ է այս էության մեջ, ով կարող է պատկանել ուրիշին: Անհայտ

ԷՍՍԵ

Հասարակական երջանկության բանաձեւը

[illegible] «Պոլիտիկա»-յից:

Նոյնեւսը Հռոմեացոց Միութեան գալով, նախ ճեմելարանով բազմաթիվ կամ, ինչպես նաեւ ստուգ էին տերերին, եւ նրանք իր նորաստեղծ բազմաժողով, բազմաթիվ թվով խնդրեց ազատ թողնել: Տերերը կամ բազմաթիվ սկզբնականը բերանացիս էր, այնքան արտաքին մի դպրոց էր լինելու դա. ամեն մեկը սեփական ինքնավարությունից գերագանցեց, մեկ թե երկու տարում դեսպոտիայի կյանքն այնպես կայացնում, որ ապականության կամ բանականի միջոցով առհասարակ էր անել:

Տերերին դեմ էին խիստ ստրուկներ, հաճույքով վճարելով, իրենց ստրուկներին ու ստրկուհիներին ազատեցին Նոյնեւսի դպրոցը, եւ ամիսներ անց հետ ստացան նույն ստրուկներին ստրկության մեջ մեծ առաջադիմության հասած, դրանք այլեւս կատարյալ ստրուկներ էին, այնքան կատարյալ, որքան մարդը կարող է գրկված լինել սեփական կամքից, դիմադրելուց, առանցից, այսպես ասած, խորդ անտառներ, դրանով իսկ այնքան ընկերներ են ստրկանում կատարելու տեսակետից մեջ ու բնականորեն ծառայելիս:

Նոյնեւսի համբավը տարածվեց, շատ ստրկատերեր խնդրում էին սկսելին հանձնել նրա դպրոցը ու տերերի փառքերում, ստրուկների հետ հաշտվելը ու փառքեր գործում օգտակար շատ բան խնայել:

Նոյնեւսը այսպես էր ուսուցանում.

– Տիրոջ իշխանությունը ծառայի կամ ստրուկի վրա բացահայտ մի գիտություն է, բնական այդ գիտությունը, ինչպես նաեւ բնականի կառավարումը, իր բնույթով նույնն է, ինչ ընտանիքի ու քաղաքի իշխանությունը:

Դասընթացների գաղափարախոսությունն ու ազատական հասկացողության մեծ գիտակի ուսմունքն, արդյունքով, կցանք էր մեկում բավարարելով լավերին ու մասնավորապես բանիմացության բժիշկների ու կանոնները:

Նոյնեւսը ասում էր.

– Ով իր էությամբ պատկանում է ոչ թե իրեն, այլ մեկ ուրիշին, ու միաժամանակ մարդ է մնում, նա իր էությամբ ստրուկ է:

Սա նույնքան կարեւոր էր ստրկատերերի, որքան էլ նրանց կենդանի առարկան հանդիսացող ստրուկների համար, ամեն մեկը ապրելու պիտի իմանար իր տեղը, արժեքավորվելով արդարացիորեն, այդպիսով բնության բեկադրանքով: Միտքը մտածողներից մեծագույնինն էր, ու նասանելի հեղինակային, որեւէ ձեւ կենդանիների բաց խնձոր բնույթի բարձր են, քան փայլի կենդանիները, եւ բնական կենդանիների համար գերադասելի է լինել մարդու հովանու եւ իշխանության ներքո, որ նրանց տալիս է ապրելու ամենալավագույն բարիք: Նույն այդպես է տղամարդու եւ կնոջ հարաբերակցությունը կնոջ նկատմամբ. առաջինն իր էությամբ վեր է, երկրորդը ցածր, եւ բոլ այդ առաջինն իշխում է, երկրորդը ենթարկվում: Այս սկզբունքը պետք է անխուսափելի տիրապետող լինի համայն մարդկության համար:

Արիստոտելի ամեն դրույթ Նոյնեւսը մանրամասնում եւ օրինակներով ավելի մատչելի է դարձնում աշակերտներին, հարցումներով առաջ գնալով ստրուկներ դարձնելով նրանց. «Դու ավազ ես, Փաբլո, ասում էր նա երիտասարդ ստրուկին, այսինքն բնական կենդանի: Երբ ազատ լինեիր ու հեռանայիր տիրոջ տնից, ի՞նչ էր սպասում քեզ»: – Ինձ այդ խեղճ կխփեին, պատասխանում էր ստրուկը. նա այդպիսի բան չէր անի:

Ուրեմն, թվում է, թե որեւէ կարծիք է, որ կախյալ մարդը կամ բնական տառապանքն իր տիրոջ կամքին ու հնազանդությանը ապավինի: «Դու կով ես, Պատանիիս, եւ առանձնացնում իմ չես փախչում ապրեցից վերադառնալ տուն, այլ մնում ազատության մեջ, որտեղ քեզ ոչ որ չի կթի, այդ կարող ենք ես համարել»: Ստրուկին սերտած դասը պատասխանում էր, չհապաղելով հարցումին. – Բայց ինձ բացի առողջ գոմ է պետք, ջուր է պետք, նաեւ աղբյուրների վայրի գազաններից: Ուստի, ինձ ավելի ծանոթ է ոչ թե ազատությունը, այլ տիրոջս գոմը վերադառնալ: Ես իմ տիրոջ նորածին սեփական եմ, նրան իմ սեփականությամբ եմ կերակրում: Եւ ինչ քան մեծ լինի ինձնից նրա օգուտը, այնքան մեծ կլինի նրա համակրանքն իմ հանդեպ, եւ իմ ապահովությունն կլինի նրա ծնողից:

Կամ, խարազանի առջեւ հրավիրված մի երիտասարդ ստրուկի ու մի ստրկուհու, ամենաշատ բազմաչափ էր այն աղեղների մասին, երբ կինը չի ենթարկվում ամուսնու կամքին, այլ առաջում է իր ճնշողով, կամ ինչին իր ամուսինն հավասար կարծելով պահանջում է նույն իրավունքները բնականից: Ժամանակային փոփոխություն ապրելով բնականներին կանցնեն: Նոյնեւսը ամբողջ գալով էր ասելու, որ այդպիսին բնականը կարող լինել չի կարող, այդպիսին կինն իր անհնազանդությամբ վատ բնություն է ընդունում է բնականը, գազաններին, հատուկ սահմանին: Ընտանիքն, որ ոչ բնական կառուցված է բնական ձեւով, հարկ ունի, որ ամեն է, այնու, որոշ մարդիկ բոլ իրենց էության ստրուկներ են, այլոք ազատ կամ իշխող, եւ առաջինների համար ավելի բնական է լինել հնազանդ, իսկ երկրորդների համար իշխանության ձեռքը ձեռք տալ է բնական:

Նոյնեւսի ստրկության ամենամեծ գաղտնիքը, հետեւաբար ամենահարուստ ստրուկներն էին Միջերկրածովյան, օգտվում այնքան գլուխ էր, որ նրանց տերերը Նոյնեւսի հավատարիմ ճար էին տալիս: Նրա դպրոցն անցած ոչ մի ստրուկ չէր ըմբոստանում, ամենածանր աշխատանքը տանում էր անտրտունջ, ինչպես վայել է կատարյալ ստրուկին, օրերով մտածում էին նրանց կերակրելու, բայց նրանք այնպես էին դաստիարակված, որ ձայնեցնելը չէին հասնում, իսկ երբ տերը պատահմամբ խփում էր դա, իր հնազանդմանն ու գթասրտությանն էր արտահայտում ոչ միայն առաջ կնոջ, այլեւ խոնարհով, միաժամանակ օգնելով Նոյնեւսի ուսուցման ոգին: Բայց, թեեւ որ ստրուկները ենթակա էին նաեւ վաճառքի, առաջ Նոյնեւսի դպրոցն անցած ստրուկների գները շատ բարձր էին, որովհետեւ կատարյալ առարկան, չէ՞ որ առանձին գինը դիմակավորում է ձեռք զգալ ամեն ինչի բնույթը: Այսպես եղավ, որ ծառայությունների Միջերկրածովյան ստրուկների գները կտրուկ բարձրացան:

Նոյնեւսը ուսուցչական անվանը վեց ոչ դպրոցավոր, նա այլեւս հետեւորդներ ուներ եւ Նոյնեւսյան դպրոցներ էին բացվում ամենուր: Եվ ճիշտ որ այդ դպրոցն անցնողները դառնում էին կատարյալ ստրուկներ, երկրում ստրուկների թիվն առատացավ կամ խոռովություն չեղավ, չոգտատուց անցած, որ ըմբոստացած ստրուկը կասադիրության դպրոցին դառնալու էր սիրուն, ինչպես հանձնի էր պատժված, կամ տիրոջ կողմից բռնության ենթարկված ստրկուհին լաց լինի կամ իր տրտունջն արտահայտի:

Բոլորը երջանիկ էին՝ տերը, ծառան, ստրուկը, բայց առանձնապես երկրի տիրոջը կամ բազմաթիվը: Հիմնականը, ուրիշ ի՞նչ է պետք է ամենի մի իշխողի, երբ ոչ հպատակների խաղաղասիրությունը, կյանքի դատարանի անխորտակելի կարգը, հասարակական ներդաշնակությունը հաստատված է, երբ ամեն մեկը գիտի իր տեղն ու խելացի արժեքը, հասարակական ու բարոյական իր կարգավիճակը:

ԶԱՐԵՀ ԽԱԼԱՓՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Համահայկական կոնգրեսի հրավիրումը հույժ անհրաժեշտություն է

Վերջին շրջանում տարբեր երկրների քաղաքական գործիչների արված եւ արվող հայտարարությունները Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի լուծման վերաբերյալ խիստ մտահոգիչ են, մանավանդ որ նրանց հիմնական նպատակը Արցախը Ադրբեջանի կազմում թողնելն է: Այսօր ակնհայտ է, որ Արցախը չի կարող գոյատեւել Ադրբեջանի կազմում՝ ցանկացած կարգավիճակով: Եվ կորցնել Արցախը՝ նշանակում է հարցականի տակ թողնել հայության գոյությունն Անդրկովկասում:

Կենսական անհրաժեշտություն է, որ համայն հայությունը հանդես գա միասնական տեսակետով՝ ի պաշտպանություն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության: Եվ այդ նպատակն է հետապնդում Հայաստանի Հանրապետության 30-ից ավելի կուսակցությունների, հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների, հասարակական տարբեր միավորումների, ականավոր գրողների, գիտնականների եւ մշակութային այլ շերտերի ներկայացուցիչների նախաձեռնությունը համահայկական կոնգրես հրավիրելու ուղղությամբ:

Այս առումով դատապարտելի է «Ազատութիւն» օրաթերթի 1996 թ. ապրիլի 9-ի համարի առաջին էջում տպագրված «Արցախի փրկությունը» շարունակվում է» խորագրով պամֆլետը, որի հեղինակ Գ. Մարտիրոսյանն իր հոգու մաղձն է թափում համահայկական կոնգրեսի կազմակերպիչների վրա:

Կոնգրեսի կազմակերպիչները, հաշվի առնելով քաղաքական-դիվանագիտական շրջանակների խաղերը եւ դրանց հետեւանքները, ծգտում են ըստ կարելվույն ազդել Արցախի հիմնահարցի լուծման միջազգային մարմինների վրա, որոնք փորձում են անտեսել արցախահայության արդար պահանջը՝ ապրել անկախ ու ազատ:

Կոնգրեսի նպատակն արդար է եւ բխում է համայն հայության շահերից, մանավանդ որ Ադրբեջանը, հովանավորվելով Թուրքիայից, ամբողջ աշխարհում շարունակական վայնասուն է բարձրացնում եւ ամեն կերպ անհիմն մեղադրում հակամարտող մյուս կողմին՝ ներկայացնելով նորանոր անհեթեթ պահանջներ:

Բայց հոդվածագրի գիտակցությունն այնքան է մթագնել, որ կորցրել է պայծառատեսության բոլոր լուսավոր նշանները: Ամենեւին նրա սրտովը չէ կոնգրեսի հրավիրումը: Չէ՞ որ այն հրավիրում է ընդդիմությունը՝ դաշնակցած հեղինակավոր մտավորականների հետ: Ո՛չ միայն ընդդիմությունը: Եվ նա, առանց խորանալու հարցի էության մեջ, պարզապես ընդդիմանում է կառավարող վարչախմբին՝ սեւով սպիտակի վրա գրելով, թե «արցախյան խաղաղությունը վաղուց արդեն հաղթաթուղթ է դարձել իշխանությունների ձեռում: Այն իշխանությունների, որոնց դեմ նմա՜ն «կոնգրեսներ են» ստեղծվում»: Նախ՝ կոնգրեսը իշխանությունների դեմ չէ, այլ իշխանություններին օգնելու, միջազգային ատյաններում ավելի ծիչտ ու ծկուն կողմնորոշվելու համար, երկրորդ՝ եթե «հաղթաթուղթն արդեն իշխանությունների ձեռում է», էլ ինչո՞ւ եմ ուժեր վատնում, անտեղի յայլալվում: Կարելի՞ է այդքան սնափառ լինել, որ միշտ էլ եղել է մեր կորուստների հիմնական պատճառը:

Շարունակելով իր «հիմնավոր վերլուծությունները»՝ հեղինակը բարբաջում է. «Անցած շաբաթ ընդդիմությունը փորձեց հերթական դաշինքը ստեղծել, այս անգամ որպես հիմք ընդունելով «Արցախը փրկելու» գաղափարը», «Համահայկական կոնգրեսի» նպատակները եւ հեռանկարները գտնվում են Արցախից բավականին հեռու ընկած դաշտերում», «Այսօր գործի դնել Արցախը «դավաճանելու եւ ծախելու» մասին 90-91 թթ. կարգախոսները, առնվազն հիմարություն է, իսկ ընդհանուր առմամբ՝ դասական խոսակցություն», «ԼՂՀ պաշտպանների» բոլոր փաստարկները հավասարազոր են մոծակի խայթոցին», «մնում է մի հույս՝ արդարինել «համազգային առաքելությանը», ինչը պարզորոշ արտահայտվում է «կոնգրեսի» համահայկական կարգավիճակի հավակնությամբ» եւ այլն:

Պատակցիչ դիտավորություններ հետապնդող այդ անհեթեթությունների տակ կարող էր ստորագրել միայն ջրածիծ մարդը:

Հոդվածագրին եւ նրա հովանավորներին հանգստացնենք, որ համահայկական կոնգրես հրավիրողների նպատակները պարզ ու հստակ են եւ ամենեւին էլ չեն հետամտում նոր դաշինքի ստեղծում: Եվ անկասկած է, որ կոնգրեսը կընդունի հայության միավորմանն ուղղված այնպիսի որոշումներ ու փաստաթղթեր, որոնք խիստ պարտավորեցնող կլինեն նաեւ Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի իշխանությունների համար:

Չենց սկզբից փորձել պղտորել մթնոլորտը եւ ջուր ավելացնել բեմանու ջրաղացին՝ պարսավելի է: Նա պարզապես որոմ է ցանում, որոմ, որ բնավ օգուտ չի բերի ո՛չ Արցախին, ո՛չ էլ, մանավանդ, Հայաստանին:

Ասվածն ավարտենք մեծն Հակոբ Պարոնյանի հետեւյալ ընդհանրացմամբ. «Գլուխը մարդուս ջրամբարն է, որուն ծորակն է լեզուն...»: Բայց որոշ ջրամբարներ ըստ երեւույթին ցամաք են...

ԱՆԻՍ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Չիլիացի մարդակերները ուտում էին հայերին

Երբ վերջերս ուսումնասիրում էի 20-րդ դարի սկզբի ֆրանսիական մամուլում տպագրված հայերի օսմանյան ջարդերին վերաբերող նյութերը, ծեռքս տակ ընկավ ֆրանսիական «Le Petit Journal»-ի 1910 թ. ապրիլի 3-ի համարը, որի ամբողջ առաջին էջում զետեղված նկարն անմիջապես գրավեց ուշադրությունս: Նկարազարդ էջն արագորեն շրջելով, հանդիպեցի պատմության «զարմանալի էջին», որն ամբողջովին նվիրված էր «հայակերությանը»: Մեծ տպաքանակ ունեցող ֆրանսիական շաբաթաթերթը զարմացած գրել էր. «Ուրեմն, դեռ մարդակերներ կան, եւ տարօրինակն այն է, որ նրանք ապրում են զարգացած երկրներում: Արգենտինայի եւ Չիլիի սահմանում, Պատագոնիայի հյուսիսում չիլիացի ավազակները թալանում էին հայ գաղթականներին, ազատում նրանց ատրաճները, հետո ուտում էին նրանց»:

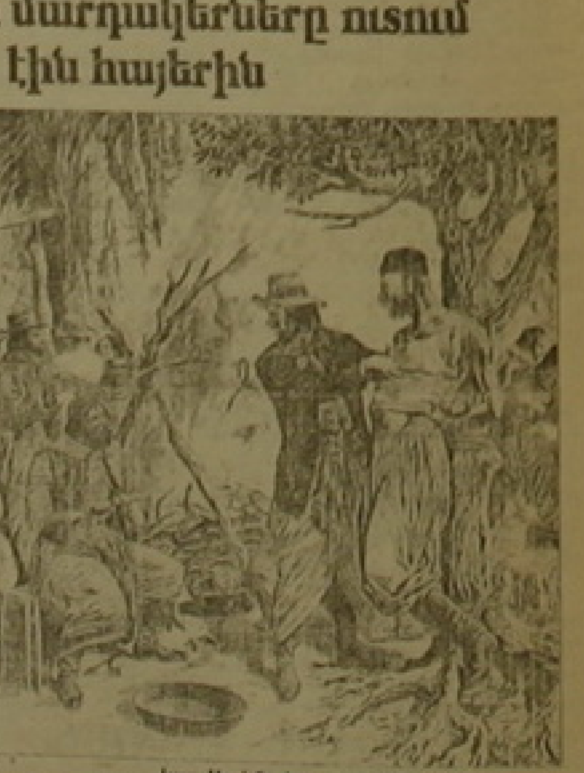

Ավազակները, որոնց մեջ կային նաեւ կանայք, 5 տարի շարունակ անպատիժ իրենց ոճիրներն էին գործում, սարսափ տարածելով Արգենտինայի հարավում գտնվող Ռիո Նեգրո շրջանում, գրում է «Le Petit Journal»-ը: Ավազակները երբ ծերբակալվեցին, հայտարարեցին, թե թուրքի միսը շատ համով է: Հարավային Ամերիկայում բոլոր գաղթականներին, այդ թվում եւ հայերին, թուրք էին անվանում:

«Le Petit Journal»-ն այս սենսացիոն լուրը արտատպել էր հարավամերիկյան «Caras y Carytas» թերթից՝ որոշ փոփոխություններով պատմությունն ավելի «արյունալի» դարձնելով բազմահազար նոր ընթերցողներ շահեց:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՄՈՍԿՎԱ

Կրեմլի կախարդները

Իվան Ահեղից մինչեւ Բորիս Ելցին, Ռուսաստանի տիրակալները շրջապատված են մնում աստղագուշակներով, ոգեհարցներով ու գրպանցներով

Պատմագիտության դոկտոր Վլադիմիր Ֆյոդորովսկին, որը մինչեւ 1991 թ. Փարիզում դիվանագիտական աշխատանքով է զբաղվել ԽՍՀՄ դեսպանատանը եւ ներկայումս «Նուվել դը Մոսկու» թերթի խմբագրականներ է գրում, օրերս ֆրանսիական Plon հրատարակչությունում լույս ընծայեց «Սատանայի գերատեսչությունը» գիրքը: Հեղինակն այնտեղ մասնավորապես այն միտքն է հայտնում, որ ամբողջատիրական համակարգի փլուզումից հետո գոյացած դատարկության պայմաններում առաջին պլան է մղվել վաղեմի՝ 16-րդ դարի Ռուսաստանը իր հավատալիքներով, խենթություններով ու գաղտնիքներով: Իվան Ահեղից մինչեւ Բորիս Ելցին, ռուս տիրակալներն ընթացել են նույն ուղիով: «Կարելի է ասել, որ երկրի ամբողջ պատմությունը պայմանավորված է եղել դավադրության երկյուղներով», գրում է Ֆյոդորովսկին: Իրական կամ երեւակայական դավադիրներին երկրում կամ արտերկրում բացահայտելու համար անհրաժեշտ էր ունենալ մասնագետներ՝ անտեսանելին ընկալող պայծառատեսներ: Իվան Ահեղը հրամայում էր խեղդամահ անել, կախել, խաշել անխոսահելի անձանց: Նրան յարագործությունից երբեմն կարողանում էին հեռու պահել միայն ստարեց վանականները՝ «ստարեցները» եւ գուշակները՝ «Քրիստոսի ծռերը»:

Աստղագուշակությունը բախտորոշ դեր էր խաղում ռուս միապետների կյանքում: 1568 թվականից Իվան Ահեղի առաջին խորհրդականը դարձավ հոլանդացի աստղագուշակ եւ հոգեհարց Էլիզիուս Բոմելը: Նա էր, որ կանխագուշակեց Նովգորոդի ու Պսկովի խռովությունները, խորհուրդ տվեց ռուս-անգլիական դաշինք կնքել: Դարձյալ նա էր, որ Իվան Ահեղին համոզեց, թե թանկարժեք քարերը բուժիչ զորություն ունեն: Բայց ոգեհարցությունը Ռուսաստանում վտանգավոր զբաղմունք է. տիրակալն ի վերջո սպանել տվեց Բոմելին, հանգի կասկածում էր, թե նա դավ է նյութում լեհերի հետ:

Բացառությամբ Պետրոս Մեծի եւ Եկատերինայի, Ռուսաստանի բոլոր ցարերը շրջապատված են եղել կախարդներով եւ գուշակներով: Խիստ յուրահատուկ վարքագիծ ունեին Ալեքսանդր Ա-ն եւ Նիկոլայ Բ-ն: Առաջինը, չնայած հաղթել էր Նապոլեոնին, խորապես ենթակա էր մնում ոգեգացի բարոնուհի Կրյուդեների ազդեցությանը, որն ամենուրեք տեսնում էր հրեշտակներ եւ երբեք սեղան չէր նստում՝ առանց Քրիստոսի համար սպասք դնելու: Իսկ Նիկոլայ Բ-ն Լիոնից բերել էր տվել պայծառատես հեքիմ Ֆիլիպին, որի մահից հետո ասպարեզում հայտնվեց «կախարդ Գրիշկա» մականունը կրող Ռասպուտինը: Նա անմիջականորեն միջամտում էր նախարարների, բարձրաստիճան պաշտոնյաների նշանակումներին, ցարի ռազմավարությանը: «Ռասպուտինը մարմնավորում էր Սադայելին, որը եկել էր, որպեսզի Ռուսաստանին խանգարի կատարելու իր մեսիանական դերը», գրում է Ֆյոդորովսկին: Սադայելի կամ Նեռի ներկա մարմնավորումը Ռուսաստանում համարվում է Գորբաչովը: Պատճառը ոչ թե Կրեմլում Մուն եւ Աում աղանդների պարագլուխների ընդունումն է, այլ այն, որ Գորբաչովը «մասոնա-հրեական դավադրության մասնակիցն է, կայսրությունն օտարներին հանձնած դավաճանը, որն իր գանգի վրա կրում է սատանայի դրոշմը»:

Սոցիալիզմի օրոք հեթանոսական կուռքերը փոխարինեցին սրբապատկերներին: Սկզբնական շրջանում НКВД-ի 13-րդ վարչությունը ցուցակագրում, ձերբակալում եւ սպանում էր կրոնավորներին, կախարդներին, շամաններին, գուշակներին: Բայց հետո, քանի որ իշխող գաղափարախոսությունը ենթադրում էր կոլեկտիվ հիպնոս, Բերիան մոգերին եւ հոգեհարցներին վերադարձեց Կրեմլ: Ստալինի գնահատանքին արժանացած պայծառատես եւ հիպնոսիչ Վոլֆ Մեսինգը գերմանա-խորհրդային դաշնագրի կնքումից առաջ հեշտությամբ գուշակություն արեց. «Ես տեսնում եմ կարմիր աստղերով տանկեր Բեռլինի փողոցներում եւ ԽՍՀՄ-ի հաղթանակը»: Դաշնագիրը կնքվեց: Ֆյոդորովսկին պատմում է, որ Կուբայի ճգնաժամի օրերին Խրուշչովի խորհրդականները փորձել են Մեսինգից տեղեկանալ, թե սխալ հակամարտությունը կարո՞ղ է արդյոք հանգեցնել համաշխարհային պատերազմի: Պայծառատեսը գուշակել է լիցքաթափում: Միայն դրանից հետո են քաղբյուրոյի անդամները ազատ շունչ քաշել:

Բրեժնեւը պահանջում էր քահելացնող բուժեր եւ զգում էր կախարդուհի Ջունա Դավիթաշվիլու հիպնոսիչ մերսումների կարիքը, Անդրոպովը վախ էր հնում թռչող ափսեների պատճառով, իսկ Ելցինը մտերմացել է Ջունայի հետ, որը նախագահին օծել է «Աստղերի ընկերության անդամ»: Ելցինը Ջունային շնորհել է տվել «այլընտրանքային գիտությանը բերած նպաստի համար»: Իր «էներգետիկ հորձանքին» հետեւելով, Ջունան որպես պատգամավորության թեկնածու մասնակցել է ՌԴ Պետդումայի դեկտեմբերյան ընտրություններին, բայց ձախողում է կրել:

Կրեմլում նախագահ Ելցինի գլխավոր պահապանները՝ գեներալներ Ալեքսանդր Կորժակովը եւ Գեորգի Ռոգոզինը նույնպես հեռու չեն ծածուկ գիտություններից: Նախկին ՊԱԿ-ի ավանդական գլխավոր զբաղմունքներից մեկը դարձած հեռախոսազրույցի գաղտնի ունկնդրումից բացի, նրանք ամեն օր ուսումնասիրում են բախտացույցները: 1970-ական թթ. ՊԱԿ-ը Ռոգոզինին հանձնարարել էր հակազդել ամերիկյան ԿՀՎ-ի «Ստար Գեյթ» գործողությանը, որի ընթացքում Մերիլենդի նահանգում արգելափակված 16 ոգեհարցներ պետք է բացահայտեին խորհրդային լրտեսներին: Այս տարի «Նուվել դը Մոսկու» թերթը իր համարներից մեկում Ռոգոզինի մասին գրեց. «Նա բուժում է ձեռքերով եւ ոգեհարցությամբ ստուգում բարձրաստիճան պաշտոնյաների նշանակման գերագույն հանձնաժողովի վճիռների ճշտությունը»:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՇԻՐՅԱՆԸ

Եվրոպայի ապագան փոքր երկրներն են

«Սանդի Թելեգրաֆ» անգլիական շաբաթաթերթի վերջին համարում տպագրվել է ճապոնացի տնտեսագետ Նորիկո Խամադայի հետաքրքիր կանխատեսումը, որը համարում է, որ ապագա Եվրոպայում Լիխտենշտեյնի նման փոքրիկ պետություններ բարգավաճություն չեն կորցնի, այլ ընդհակառակը, Եվրոպան բաղկացած կլինի այդպիսի պետություններից: Ավելին, Նորիկո Խամադան համոզված է, որ մի 15 տարի հետո Եվրոպայի քաղաքական [illegible] կլինի: Նրա կարծիքով եվրոպական երկրների տնտեսական վիճակն այսօր այնպիսին է, որ շատ շուտով այդ աշխարհամասի ժողովուրդները կհասկանան, որ իրենց տնտեսական [illegible] են [illegible] միջեւ եղած տարբերությունները [illegible] ու [illegible] ճապոնացի տնտեսագետը համոզված է, որ ապագա Եվրոպան կձեւավորվի Վերածննդից հետո եղած Իտալիայի նման, որտեղ առանձին քաղաք-պետություններն ու փոքրիկ պետությունները իրենց գործերով էին զբաղված ու մեկը մյուսի հետ: Ի հավելումն իր կանխատեսման Նորիկո Խամադան մատնանշում է Եվրոպայի այսօրվա իրադրությունը, որը կազմված է [illegible] այդ աշխարհամասի մեջ [illegible], եւ որտեղ ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո ավելի քան 25 պետություններ են առաջացել իրենց կառավարություններով, օրենքներով, արժույթներով ու զինանշաններով: «Միասնական, անբաժանելի գաղափարի փոխարեն բազմաթիվ երկրներ են առաջացել փոքրիկ Էստոնիայից, Լատվիայից ու Լիտվայից սկսած, մինչեւ Մոլդովան, Հայաստանն ու Ադրբեջանը հարավում: Ի դեպ, հենց ամենափոքր եվրոպական առաջնակներից մեկը, թե լավ մեծ պետության համար տնտեսական հաջողության հասնելն ավելի հեշտ է: Նորվեգիայի եւ Շվեյցարիայի օրինակը, որոնք [illegible] չեն մտել Եվրամիություն, հակառակն է վկայում: Հարավ-արեւելյան Ասիայում ու Խաղաղօվկիանոսյան ավազանում Սինգապուրի, Հոնկոնգի ու Թայվանի նման փոքրիկ երկրների իրագործած տնտեսական հրաշքն էլ է նույնը վկայում», գրում է տնտեսագետը:

Իսկ «Սանդի Թելեգրաֆը» չկարողացավ Բորիս Ելցինի [illegible] օր Կրասնոյարսկում կայացած [illegible] հայտարարությանը, որ Ռուսաստանը միասնական ու անբաժանելի կմնա: Տնտեսական հաջողությունների ավելի հեշտ հասնելու համար, երեւի:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Օտարերկրացիներին խորհուրդ չի տրվում այցելել թեժ կետեր

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարությունը նոտա է հղել Մոսկվայում օտարերկրյա դեսպանություններին եւ միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցչություններին, որով նախազգուշացրել է, որ Ռուսաստանի Դաշնության իրավապահ մարմինների հաղորդումների համաձայն, հյուսիսկովկասյան տարածաշրջանում կացությունը ներկայումս բարդացել է Չեչնիայի Հանրապետության եւ հարակից [illegible] շրջանների իրադարձությունների հետեւանքով:

Ըստ ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ի, նոտայում առաջարկվում է՝ ժամանակավորապես սահմանափակել դիվանագիտական ներկայացուցչությունների եւ միջազգային կազմակերպությունների աշխատակիցների ուղեւորությունները Ռուսաստանի Դաշնության այդ տարածաշրջան, իսկ «թեժ կետեր» մեկնելու [illegible] դեպքում [illegible] իրավապահ մարմինների հետ անվտանգության ապահովման նկատառումներով:

Ամերիկյան 100-հազարանոց խմբավորումը կմնա Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տարածքում

ՏՈԿԻՈ, 17 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը եւ Ճապոնիայի վարչապետ Ռյուտարո Հաշիմոտոն արտահայտվել են Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանում առաջնային [illegible] ամերիկյան 100-հազարանոց խմբավորումը պահպանելու օգտին, հայտարարել են Ռուսաստանում իրագործվող բարեփոխումներին աջակցելու մասին եւ Չինաստանին կոչ արել [illegible] դեր կատարել այդ տարածաշրջանում, որտեղ, նրանց կարծիքով, պահպանվում է անկայունություն: Ըստ ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ի, այդ մասին ասվում է երկու երկրների ղեկավարների համատեղ հռչակագրում: Փաստաթղթում նաեւ նշվում է, որ «Տոկիոյի հռչակագրի հիման վրա ճապոնա-ռուսաստանյան հարաբերությունների լիակատար կարգավորումը կարեւոր նշանակություն ունի»:

ՋՐԱՅԻՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐ

Մերձավոր Արեւելքում ջրի պակասն սպառնալի չափերի է հասնում

Համաշխարհային բանկի փորձագետների կարծիքով Հյուսիսային Աֆրիկայում եւ Մերձավոր Արեւելքում ջրի սակավությունը վտանգավոր չափերի կհասնի, եթե չձեռնարկվեն համակարգված գործողություններ: Վերջերս հրապարակած զեկուցագրում բանկը կոչ է անում այդ նպատակով 1997 թ. սկզբներին հրավիրել տարածաշրջանի ջրապաշարներին նվիրված խորհրդաժողով:

Թվերը տպավորիչ են. Հյուսիսային Աֆրիկայում եւ Մերձավոր Արեւելքում մեկ բնակչին ընկնող ջրի տարեկան ծավալը 1960 թ. 3300 խմ-ից այսօր իջել է 1250-ի, որն աշխարհում նվազագույն ցուցանիշն է: «Եթե ոչինչ չձեռնարկվի, 2025 թվականին այդ ծավալը կիջնի 650 խմ-ի, որը միանգամայն անտանելի կդարձնի կյանքը», ասում է Համաշխարհային բանկի փոխնախագահ Իսմայիլ Սերագելդինը, որն զբաղվում է հեռանկարային զարգացման հարցերով: Լինելով Եգիպտոսի քաղաքացի, նա քաջատեղյակ է տարածաշրջանի խնդիրներին, որտեղ բնակչությունը 30 տարում կրկնապատկվել է: Այդ տարածքի 280 մլն բնակիչներից 45 մլն-ը խմելու ջուր չունեն: Այսպես, Հորդանանում, Գազայում եւ Եմենում բնակիչների համար մատչելի ջրի ծավալը կազմում է հազիվ 180 խմ, որը, ըստ միջազգային չափանիշների, խիստ քիչ է: Ուստի պետք է զարմանալ, որ այդ երկրներում չափից ավելի են օգտագործում ստորգետնյա ջրերը, ինչը կարող է հանգեցնել ստորգետնյա ջրատարի սպառմանը, կամ ծովային ջրի ներթափանցմանը:

Վերգետնյա ջրերը աղտոտվում են, հանգի 80 մլն բնակիչներ կոյուղի չունեն: Մարոկկոյի գլխավոր գետը՝ Սեբուն, քաղաքներով անցնելիս կոյուղու է վերածվում: Թունիսի ամենամեծ ջրամբարը՝ Սիդի Սալեմը, աղտոտվում է կենցաղային, արդյունաբերական եւ գյուղատնտեսական թափոններից: Այժմ նույն վիճակում են Սիրիայի եւ [illegible] դաշտավայրերը: Իսկ Նեղոսն աղտոտվում է կենցաղային եւ արդյունաբերական թափոններից, ինչպես նաեւ ոռոգվող հողերի ողողումից գոյացող աղերից:

Մաղրիբում եւ Մերձավոր Արեւելքում գյուղատնտեսական ոռոգումը ջրի մեծ կորուստների պատճառ է դառնում: Համաշխարհային բանկի «Ջրի սակավությունից դեպի ապահով մատակարարում» զեկուցագրում նշվում է, որ չափազանց շատ ջուր է ծախսվում այնտեղ, թեեւ բերքատվությունը փոքր է: Իրոք, այդ շրջանն իր ջրապաշարների 87 տոկոսը ծախսում է ոռոգման նպատակով, մինչդեռ համաշխարհային միջին ցուցանիշը հասնում է 69 տոկոսի: Ոռոգումն այստեղ խիստ անարդյունավետ է. գոլորշիացման կամ ներծծման հետեւանքով ջրի կորուստները հասնում են 70 տոկոսի:

Համաշխարհային բանկն այս վիճակին վերջ դնելու նպատակով առաջարկում է նախ արդիականացնել ոռոգման համակարգերը, բազմապատկելով ջերմոցների թիվը եւ կիրառելով ոռոգման կաթիլային համակարգ: Կարեւոր է նաեւ բետոնապատել ջրանցքները՝ գոլորշիացումը եւ ներծծումը նվազագույնի հասցնելու համար: Զեկուցագրում նշվում է, որ [illegible] հնարավոր կլինի կիսով չափ պակաս ջուր օգտագործելով կրկնակի մեծ հասույթ ստանալ: Ավելին, ոռոգման ջրի ծավալի 15 տոկոս կրճատումը թույլ կտար կրկնապատկել կենցաղային եւ արդյունաբերական կարիքներին հատկացվող ջրի ծավալը: Նույնիսկ հաշվարկվել է, որ Մարոկկոյում այդ ծավալի 10 տոկոս կրճատումը կարող է մեկ տասնամյակի ընթացքում ապահովել կենցաղային բոլոր կարիքները:

Ջրի պաշարների արդյունավետ ապահովման լավ միջոց է նաեւ օգտագործված ջրերի կիրառումը ոռոգման նպատակով: Համաշխարհային բանկի փորձագետների կարծիքով, մյուս միջոցն այն է, որ ջրի դիմաց վճարվի դրա գինը եւ կրճատվեն պետական նպաստները, որոնք խրախուսում են ջրի [illegible]:

«Առաջիկա տասնամյակում հարկ կլինի տարածաշրջանում տարեկան 5-6 միլիարդ դոլլար ներդնել ջրի լուրջ ճգնաժամից խուսափելու համար», ընդգծում է Իսմայիլ Սերագելդինը: Մերձավորարեւելյան [illegible] առանց այդ էլ լի է հակամարտություններով եւ չպետք է դրանց նորերն ավելացնել:

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

Մշակույթ

Այն ամենը, որ օրեր առաջ ար- [illegible] ԳՄ [illegible]

Փրկօղակ

ԳՄ նախագահ Ռազմիկ Դավոյանը իր պարտականությունները դրեց Հրանտ Մաթեւոսյանի վրա: Անապատի ձայների մեջ «Տերը» միակն է հեղինակի ձա՞յնը լսեց

Ապրիլի 17-ին տեղի ունեցավ Հայաստանի գրողների միության վարչության ընդլայնված (30-ից ավելի անդամների մասնակցությամբ) նիստը, որը քննարկեց արտահերթ համագումար հրավիրելու հարցը: Այդ առաջարկությամբ հանդես եկավ ՀԳՄ նախագահ Ռազմիկ Դավոյանը: Ոչ ուշ քան մինչեւ մայիսի 10-ը հրավիրվելիք արտահերթ համագումարի նախապատրաստական աշխատանքների համար ընտրվեց 13 անձից բաղկացած (Լեւոն Հախվերդյան, Սերգեյ Սարինյան, Լեւոն Մկրտչյան, Հրայր Թամրազյան, Արքմեր Ամիրյան, Դավիթ Մուրադյան, Հովհաննես Գրիգորյան, Զորայր Խալափյան, Վահան Վարդանյան, Խաչիկ Մանուկյան, Լեւոն Խեչոյան...) մի հանձնաժողով Հրանտ Մաթեւոսյանի գլխավորությամբ: ՀԳՄ նախագահ Ռազմիկ Դավոյանը եւ քարտուղարները վայր դրեցին իրենց լիազորությունները: Նիստը հանձնարարեց մինչեւ համագումար ՀԳՄ նախագահի պարտականությունները կատարել Հրանտ Մաթեւոսյանին:

[illegible]

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Պարսիայի անյունը վեճերի առարկա

«Գրեյթֆուլ Դեդ» խմբի հանգուցյալ առաջնորդ Ջերրի Գարսիայի ազգականներից եւ բարեկամներից շատերը բարձիլ են հայտնել, թե պետք չեր նրա աճյունի մի մասը սփռել Գանգես գետի վրա: Գարսիայի կինը՝ Դեբրա Կունս Գարսիան եւ «Գրեյթֆուլ Դեդի» կիթառահար Բաբ Վեյրը որոշեցին, որ հենց այդպես պետք է անվարսի Գարսիայի երկրային ուղին: Սակայն հանգուցյալ երաժշտի եղբայրը՝ Քլիֆը եւ 4 դուստրերը հայտարարեցին, թե Դեբրան եւ Բաբն այդ հարցն իրենց հետ չեն քննարկել: Դուստրերից մեկը՝ Անաբել Գարսիան ասաց, թե հանգուցյալ պապայի ինքը ցանկանում էր իր աճյունը սփռել Խաղաղ օվկիանոսի վրա: Նույնիսկ Գարսիայի առաջին կինը՝ Քերոլինը, հայտարարեց, թե չէր կարելի նրա աճյունը սփռել մի երկրում, որտեղ երաժիշտը երբեւէ չէր եղել: «Գրեյթֆուլ Դեդի» խմբակը հայտարեց, թե այժմ քննարկվում է աճյունի մնացյալ մասը Խաղաղ օվկիանոսում սփռելու տարբերակը: Գարսիան, որը միլիոնավոր երկրպագուներ ունեցող «Գրեյթֆուլ Դեդ» խմբի, այսպես ասած, հոգեւոր առաջնորդն էր՝ մահացավ անցյալ տարվա օգոստոսին՝ սրտի կաթվածից, թմրամոլների վերականգնման հիվանդանոցում:

«ԱՍՏՂԱԶԱՐԴ»

Նոր համերգված՝ «Մշակութային առավոտ»

Շաբաթ օրը լույս կտեսնի «Առավոտ» օրաթերթի համերգված «Մշակութային առավոտ» ամսաթերթը: Ամսաթերթի պատասխանատուն է բանաստեղծ Արմեն Դավթյանը:

Հանդիպում Վահե Օշականի հետ

Այսօր ժամը 12-ին, գրողների միության մեծ դահլիճում հյուր կլինի սփյուռքահայ գրող Վահե Օշականը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏԿԵՐԱՍՐԱՀ

Հայ կին արվեստագետները կներկայանան նոր միությամբ

Ապրիլի 19-ին Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում կբացվի «Կանայք, արվեստ, հաղորդակցություն» ցուցահանդեսը՝ նվիրված կին արվեստագետների «Կոբալտ» միջազգային միության հայաստանյան մասնաճյուղի հիմնադրմանը: Ցուցահանդեսին կներկայացվի 12 կին արվեստագետների ստեղծագործություն (կանդակ, գեղանկար, գրաֆիկա, բատիկ), որը եւ կդառնա մասնաճյուղին անդամագրվելու առաջին հայտերը:

«Կոբալտի» հետ հայազգի կին արվեստագետների առաջին հանդիպումը տեղի ունեցավ երկու տարի առաջ՝ 1994 թ. աշնանը, երբ Հայաստանում կայացած գերմանական մշակույթի օրերի առթիվ Երեւան էր ժամանել գերմանացի նկարչուհի Անկե դա Վրիզը, որը եւ 4 գերմանացի նկարչուհիների հետ մեկտեղ Համբուրգում հիմնել էր կին արվեստագետների «Կոբալտ» միությունը: Հանդիպման արդյունքը եղավ հայաստանյան 5 կին արվեստագետների՝ քանդակագործ Մարիամ Հակոբյանի, նկարչուհիներ Իրինա Գյուրջյանի, Զառա Մանուչարյանի, Արփինե Թոխմաջյանի եւ Անլիսա Աղուզումցյանի (բատիկ) մասին պատմող փաստագրական ֆիլմը, որն այնուհետեւ ցուցադրվեց Գերմանիայում: Վերը թվարկված անունների հետ մեկտեղ ցուցահանդեսին կցուցադրվեն նաեւ նկարչուհիներ Սեդա Բեխարյանի, Վարդիթեր Կարապետյանի, քանդակագործ Նունե Թումանյանի եւ ուրիշների աշխատանքներ: Ապրիլյան այս ցուցահանդեսի կազմակերպմանը օժանդակել է Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանատունը:

Նշենք, որ հայկական «Կոբալտն» այս ցուցահանդեսից զատ ծրագրել է նաեւ բազմաթիվ այլ ցուցահանդեսներ, սիմպոզիումներ, ինչպես նաեւ բիենալե՝ նվիրված Հայաստանում քրիստոնեության պետական ընդունման 1700-ամյակին:

Հ. Մ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքիան Ռուսաստանից պահանջում է «Տրոյական գանձը»

ԱՆԿԱՐԱ, ԱՊՐԻԼ 17, ՆՏ-AFP: Թուրքիայի մշակույթի նախարար Աղա Օկտար Գյունները չորեքշաբթի օրը կրկին անգամ ներկայացրել է Անկարայի պահանջը, որ Թուրքիային վերադարձվի «Տրոյական գանձը», որն այժմ ցուցադրվում է Մոսկվայում: Գյունները ասել է, որ Տրոյական գանձի միակ օրինական տերը Թուրքիան է, եւ որ դրա օրինական տեղը Թուրքիայի հյուսիս-արեւմուտքում գտնվող Հիսարլիկ շրջանն է, որը գտնվում է հինավուրց Տրոյա քաղաքի վայրում, եւ որտեղ 1873 թվականին այն հայտնաբերվել է գերմանացի հնագետ Հենրիխ Շլիմանի կողմից: Գանձը գտնվում է Ռուսաստանի ձեռքին այն բանից հետո, երբ 1945թ. Կարմիր բանակը գրավեց Բեռլինը: Շլիմանը սխալմամբ այդ գանձը թվագրել է Պրիամ թագավորի կառավարության ժամանակաշրջանին, սակայն իրականում նրա հայտնաբերած առարկաները մոտ 1000 տարով ավելի հին են: Այն մասին, որ Տրոյական գանձը գտնվում է Մոսկվայում, Թուրքիան իմացել է 1991թ.՝ ամերիկյան մի ամսագրից, որից հետո երեք անգամ պահանջել է այն:

Ուղն էլ դարձավ էլեկտրական

Հարավային Կալիֆորնիայում ապրող եւ այնտեղ ռեստորաններում ու ակումբներում նվագելու մեծ փորձ ունեցող նախկին բեյրութահայ Վիգեն Նաջարյանը վերջերս նոր հայտնագործություն է արել, հորինելով ուղի՝ լարային-կսմիթային այդ նվագարանի էլեկտրական տարբերակը, հաղորդում է «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթը: Ուսուցիչ-ծվածեւ իրանով ավանդական այդ երաժշտական գործիքների նորագույն տարբերակները նա մտադիր է վաճառել Միջին Արեւելքի երկրներում, որտեղ ժողովրդական երաժշտության հիմնական նվագարանն է: «Լոս Անջելես թայմզ» թերթում տպագրված հոդվածի համաձայն, նորամուծությունը «արմատական փոփոխություն» է մտցնում երկու հազարամյա պատմություն ունեցող երաժշտական գործիքի կառուցվածքում: Ավելացնենք, որ Վիգեն Նաջարյանը, ըստ վերոհիշյալ շաբաթաթերթի, հասուն երաժիշտ է, որն իր բակալավրի աստիճանն է ստացել Լոս Անջելեսի Կալիֆորնիա համալսարանի երաժշտագիտության բաժնից:

Հ. Օ.

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Գիտաժողով նվիրված աշուղ Ջիվանու ծննդյան 150-ամյակին

Երեկ Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրության նիստերի դահլիճում սկսվեց աշուղ Ջիվանու ծննդյան 150-ամյակին նվիրված գիտաժողով: Կազմակերպիչներն են ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտը եւ «Ջավախք» հայրենակցական միությունը:

Նիստում բացման խոսքով հանդես եկավ ակադեմիկոս Լեւոն Հախվերդյանը: Նա անդրադարձավ նաեւ Ջավախքի մյուս երկու տաղանդներին՝ Վահան Տերյանին եւ Դերենիկ Դեմիրճյանին:

Ջիվանին առաջին հայ աշուղն էր, որ աշուղական երգարվեստում հրաժարվեց թուրքերենից եւ հիմնադրեց նոր աշուղական դպրոց: Նրա 40-ից ավելի երգվող երգերը հնչում են ավելի քան 100 տարի եւ արդիական են: Ջիվանին ունեցել է ժողովրդի սրտի հետ խոսելու տաղանդ:

Ողջույնի խոսքում բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանն ասաց, որ Ջիվանին դեռեւս իր արժանի գնահատականը չի ստացել: Հիշեց նրա սոցիալական եւ երգիծական ստեղծագործությունները:

Դահլիճը լեփ-լեցուն էր, շատերին նստելու տեղ չկար: Ներկա էին գիտնականներ, ուսանողներ, արվեստագետներ: Գիտաժողովին մասնակցում էր նաեւ աշուղ Ջիվանու թոռնուհին՝ Անահիտ Գուրգենի Լեւոնյանը, որը մտադիր է հոբելյանական միջոցառում կազմակերպել Հայաստանի ռուսալեզու բնակչության համար «Հարմոնիա» կազմակերպության շրջանակներում:

«Ջավախք» ՀՄ նախագահ Հովհաննես Այվազյանը հայտնեց, որ հոբելյանական բազմաթիվ միջոցառումներից հիմնականը հունիսի վերջին աշուղի ծննդավայրում տեղի ունենալիք հուշարձանն է:

Տպագրության պատրաստման մեջ է Ջիվանու 150 գործերի հատընտիրը, տպագրվել է նրա պատկերով մեկ էջանոց օրացույց: Տպագրվելու է նաեւ «Ասոնքայի» թերթի մի բացառիկ համար՝ ամբողջովին նվիրված սիրված աշուղին:

Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ՀՀ տեղեկատվության նախարարի հետ պետական ռադիոյով ու հեռուստատեսությամբ պարբերաբար Ջիվանուն նվիրված հաղորդումներ կազմակերպելու վերաբերյալ: ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ՝ նրա պատկերով հուշադրամ թողարկելու, կապի նախարարության «Նամականիշ» հրատարակչական-առեւտրային ֆիրմայի հետ՝ դրամանիշ թողարկելու մասին:

Այսօր ժամը 12-ից գիտաժողովը շարունակվելու է: Ձեկույցներում Ջիվանին կներկայացվի որպես սիրո երգիչ, երգիծաբան, կխոսվի նրա անտիպ երգերի մասին, արեւելյան տաղաչափության արտացոլումը աշուղի ստեղծագործություններում եւ այլն: Վերջում տեղի կունենա համերգ հայկական պետական ռադիոընկերության «Սայաթ-Նովա» աշուղական երգի անսամբլի կատարմամբ (գեղ. ղեկավար՝ Թովմաս Պողոսյան): Այցելություն կլինի Ջիվանու նորաստեղծ հուշարձանին՝ քանդակագործ Բաղդասար Սարգսյանի արվեստանոցում:

ՆԱԻՐԱ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ **ՄԱՐԶԱԿԱՆ**

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ֆուտբոլային հանդիպումները ոմբակոծության տակ

Բեյրութի ՀՄԸՄ-ն՝ 6-րդ, ՀՄՄ-ն՝ 7-րդ տեղերում

ՀԱԳՈՊ ՍԱՏՈՒՐԵԱՆ,
Բեյրութ

Ավարտվեց Լիբանանի ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի ներքական առաջնությունը։ 8-րդ անգամ անընդմեջ չեմպիոնի կոչումը նվաճեց «Անսար»-ը։ Նախավերջին ուժեղագույնի տիտղոսը նվաճած «Անսար»-ը վերջին տուրում 2-0 հաշվով պարտության մատնեց «Բոժին»։ Փոխչեմպիոնի կոչումը արժանացավ «Սաֆան», իսկ «Բոժի» ֆուտբոլիստները բավարարվեցին 3-րդ տեղով։ Լիբանանահայ ակումբներից ՀՄԸՄ-ն, որը հավակնում էր մրցանակային տեղի, վերջնագծում «սայթաքեց» և հայտնվեց 6-րդ տեղում։ Իսկ ՀՄՄ-ն վերջին տուրում 7-1 հաշվով ջախջախվելով պարտության մատնելով «Ահլի Սարաջին», գրավեց 7-րդ տեղը, որը շատ հեռու է թիմի ներքին կարողություններից և մարզասերների ակնկալիքներից։

Երկրորդ խումբ իջան «Ահլի Սարաջն» և «Հառամար Շաբաբ»-ը։ Հավատալ, որ Լիբանանում խաղային իմնաքրկումներն ու ողջ գործընթացը [illegible] [illegible] խանգարում [illegible] ոմբակոծությամբ, Լիբանանի ֆուտբոլի գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչ հանդիպումները չկայացվեցին Բաալբեկի և Տիրոսի մարզադաշտերում։ Մինչ իսրայելյան ռազմական ինքնաթիռները թռիչքներ էին կատարում, ոմբակոծելով Բեյրութի արվարձանները, բազմաթիվ ֆուտբոլասերներ հավաքվել էին մարզադաշտերում, զարմացնելով կանգնելով լիբանանյան ֆուտբոլի առաջատարներին։ Արդեն Լիբանանի գավաթի խաղարկության եզրափակիչի ուղեգիր է ձեռք բերել «Նեժմեն»։ Նրա մրցակիցը կլինի «Անսար»—«Սաֆա» կիսաեզրափակիչ զույգի հաղթողը։

Առաջնության ավարտից հետո ֆուտբոլիստները կմեկնեն արձակուրդների, իսկ Լիբանանի ազգային հավաքականը նախապատրաստվում է Ասիայի ազգերի գավաթի խաղարկությանը։ Լիբանանի գլխավոր թիմը ապրիլի վերջին ուսումնամարզական հավաքի է մեկնելու Կիպրոս։ Ասիայի գավաթի խաղարկության (առաջնության) ընտրական փուլի խմբային մրցաշարում Լիբանանի հավաքականի մրցակիցները լինելու են Թուրքմենստանի և Քուվեյթի թիմերը։ Լիբանանի ազգային հավաքականի հետ ուսումնամարզական հավաքին և ընկերական խաղերին են մեկնելու նաև Գևորգ Նենգիրարյանը, Բարկեն Մելիքյանը, Արմեն Իգիթբաշյանը, Գևորգ Կարապետյանը (ՀՄՄ) և Վարդան Ղազարյանը (ՀՄԸՄ)։ Վերջինս Լիբանանի առաջնության ռմբարկուների մրցույթում գրավեց 2-րդ տեղը, սակայն ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչն է։ Գաղտնապահության աղբյուրներն ամփոփելու համար հայրենիք վերադարձավ «Բանանցի» և ՀՀ հավաքականի նախկին խաղացող, հիանալի ֆուտբոլիստ Արմեն Գյուլբուդաղյանցը, որը հիմա հանդես է գալիս Բեյրութի ՀՄՄ-ում։

ՀԵՌԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջին անգամ թենիս սառույցի վրա

Ռաֆ Զինգյոզյան

Պատմության մեջ առաջին անգամ այս տարվա փետրվարին Անգլիայում կազմակերպվել է «Թենիս սառույցի վրա» զուգախաղը, մասնակցությամբ մրցույթ հանդիպում, որի ընթացքում «հուսալի, այլև բեկում խաղ են» ցուցադրել մարզիկները ընտանեկան, և ընդունել մրցանների ժամանակ։ Այն կազմակերպել է ԱՄՆ-ի թենիսի սառցադաշտի կողմից։ Նախաձեռնող խաղի անդամների մեջ է եղել նաև Բեյրութում բնակվող (Մասաչուսեթս) նահանգի Ռաֆ Զինգյոզյանը, որը մասնագիտությամբ ծրագրավորող [illegible] է, հայտնի է «Արմինյան Մյուր Սինեմա»-ի սարքավորումներ։ Այս խաղերի անցկացման պատասխանատուն է եղել անցյալ մրցաշարի ընթացքում։ Համալսարանների առաջնության առաջին տեղը գրավել է Նոր Զելանդիայի թիմը խաղարկությունների նախկին չեմպիոն Բոգ Շոյերը, ով այժմ Լոնգվուդի կրիկետի ակումբի թենիսի խմբակի տնօրենն է։ Հ. Օ.

ՇԱԽՄԱՏ

Կրամնիկը առջևում, իսկ Կարպովը սովերում

Մոնակոյում տեղի ունեցող ավանդական միջազգային խառը մրցաշարում վարում է համաշխարհային վարկանիշային աղյուսակի դասավորությամբ Կրամնիկը, որը 8 հնարավորից վաստակել է 7,5 միավոր և վստահորեն գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը։ Երկրորդ տեղում ընթացող նորվեգացի գրոսմայստեր Սիմեն Ագդեստեյնը նրանից հետ է մնում 1,5 միավորով։ Երրորդ տեղում է ռուս գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկը, որը վաստակել է 5 միավոր։ Այս երկու գրոսմայստերները, ինչպես ասել են, նախկին աշխարհի չեմպիոն Անատոլի Կարպովը, որը սակայն հաջող չի սկսել մրցաշարը և 8 հնարավորից վաստակել է ընդամենը 3,5 միավոր։ Փոխարենը վատ չի կայացնում խաղերը աշխարհի նախկին չեմպիոն Բորիս Սպասսկին, որը վաստակել է 5 միավոր։ 4,5 միավոր ունի Սիկի Ջիքալը։

ԽՃԱՆԿԱՐ

Կարդորզոյի անհաջողությունը

Արգենտինացի Ռոդոլֆո Կարդորզոն, որը հանդես է գալիս Բրեմենի «Վերդեր» թիմում (Գերմանիա), լուրջ վնասվածք ստացավ և մինչև ընթացիկ մրցաշրջանի վերջը ի վիճակի չի լինի խաղալ։ Նրա ծունկն արդեն վիրահատության է ենթարկվել։

Մանավոր առաջնություն փոքր երկրների համար

Եվրոպական սպորտի միջազգային ֆեդերացիան որոշեց կազմակերպել մի առաջնություն փոքր երկրների համար, որին մեծ է մասնակցեն միայն 1 միլիոնից պակաս բնակչություն ունեցող պետությունները։ Այդ մրցումները հաճախ է ավել կազմակերպել Կոբան, որը միաժամանակ չի մասնակցի առաջնությանը։

Օրզուբեկ Նազարովը աշխարհի հնգակի չեմպիոն

Նախկին ԽՍՀՄ անվանի բռնցքամարտիկներից մեկը՝ Օրզուբեկ Նազարովը վաղուց տեղափոխվել է պրոֆեսիոնալ ռինգ։ 61 կգ քաշային բռնցքամարտիկը, որը ներկայացնում է Ղրղզստանը, 5-րդ անգամ անընդմեջ դարձավ աշխարհի չեմպիոն։ Օրզուբեկ Նազարովը 23-րդ անընդմեջ հաղթանակը տարավ պրոֆեսիոնալ ռինգում։ Վերջին մրցամարտը տեղի ունեցավ Տոկիոյում, որտեղ Օրզուբեկ Նազարովը առավելությամբ հաղթել Արաուս Տորաստոյի (Ինդոնեզիա) նկատմամբ, որը մինչ այդ 12 անընդմեջ հաղթանակ էր տարել։

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Արարա՞տը», թե՞ «Փյունիկը»... կորուստի այսօր «Հրազդանում»

Այսօր տեղի կունենա ՀՀ բարձրագույն խմբի 1995-96 թթ. առաջնության կենտրոնական հանդիպումներից մեկը։ Կմրցեն «Արարատն» ու «Փյունիկը»։ Խաղն այնքան մարզական առումով կարևոր չէ, որքան որ սկզբունքային է։ Հաղթանակի դեպքում «Փյունիկը» վերջնականապես կապահովի առաջատարի իր դիրքը, իսկ «Արարատը», իր հերթին, հաջողության դեպքում դեռ հնարավորություններ կպահպանի մրցանակային տեղ գրավելու։ Սակայն այս երկու թիմերը «հին հաշիվներ» ունեն։ Բանն այն է, որ մինչև հիմա «Փյունիկը» ոչ մի անգամ չի կարողացել հաղթել «Արարատին», և հաճախ «հայտնի» առաջատարի համար վերջնական լավ առիթ է ներկայացել խախտել փաստ ավանդույթը։ Չմոռանանք, որ երկու թիմերի խաղացողների կեսից ավելին ազգային հավաքականի անդամներ են, և նրանց միջև ներքին մրցակցությունն էլ կարևոր դեր կխաղա։ Մի խոսքով, կասկած չկա, որ այդ երկու ուժեղագույն թիմերի միջև հանդիպումը լինելու է շատ լարված և, ինչպես միշտ, դիտարժան։ Խաղը կկայանա «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում։ Միաժամանակ, տեղեկացնենք, որ շաբաթ ՈՒԵՖԱ-ի համաձայնությամբ թույլատրվել է Երևան առաջինը պատասխան խաղերին «Հրազդան» մարզադաշտը ընդունելու առավելությունը։ Հրավիրում ենք այդ խաղին, նրանք, ովքեր նախկին կլինեն ոչինչ չեն կորցնի։

Այսօր ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնությունում

«Արարատ»—«Փյունիկ»

«Զանգեզուր»—«Շիրակ»

ԴՄՄ—«Ցեմենտ»

Վաղը կմրցեն

«Երեւան»—«Ղարաբաղ»

«Վան»—«Կոտայք»

«Արագած»—«Ագնավուր»

Բոլոր հանդիպումները կսկսվեն ժամը 16-ին։

Առաջնության աղյուսակն ապրիլի 18-ի դրությամբ

		Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1.	Փյունիկ	16	14	2	0	52-10	44
2.	Շիրակ	16	11	3	2	44-19	36
3.	Երեւան	16	11	2	3	34-15	35
4.	Ցեմենտ	16	10	3	3	42-17	33
5.	Արարատ	16	9	3	4	45-17	30
6.	Կոտայք	16	7	2	7	22-24	23
7.	Ղարաբաղ	16	6	3	7	18-18	21
8.	ԴՄՄ	16	4	2	10	21-40	14
9.	Արագած	16	3	3	10	28-59	12
10.	Վան	16	3	3	10	18-36	12
11.	Զանգեզուր	16	3	2	11	18-49	11
12.	Ագնավուր	16	0	2	14	13-51	2

Օլիմպիադային մասնակցելու համար առայժմ 5 հայ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ե[illegible] տեղանում անցկացվող վերջին շախմատային օլիմպիադայի կազմակերպիչների օլիմպիադայի մասնակցության հայտեր է ստացել Մոնակոյից, Լիբանանից, Կոլումբիայից, Նոր Զելանդիայից և Բերմուդներից։ Ինչպես նշեցին ՀՀ առաջնության լրատվական կենտրոնից, մասնակցության հայտեր ներկայացնելու համար դեռևս մեկ ամիս ժամանակ կա։

Հայ թենիսիստները Եվրոպայի առաջնությունում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Այս օրերին Ռումինիայում ուսումնամարզական հավաք են անցկացնում Հայաստանի սեղանի թենիսի կանանց և տղամարդկանց հավաքականները։ Կանանց հավաքականի կազմում ընդգրկված են Աննա Պողոսյանը, Յուլյա Անդրյանը, Մարիաննա Սահակյանը, Արմինե Սակինյանը, իսկ տղամարդկանց հավաքականում Անքաս Սարգսյանը, Արամ Չավաղյանը, Վարդան Սվազյանը և Դավիթ Սարգսյանը։ Դ[illegible] սպորտավարչության և Ազգային օլիմպիական կոմիտեի լրատվական կենտրոնի տեղեկատվության համաձայն հայ մարզիկները ապրիլի 27-ին կմեկնեն Սլովակիայի մայրաքաղաք Բրատիսլավա՝ մասնակցելու Եվրոպայի թիմային և անհատական առաջնությանը։

«Բավարիան» դաս տվեց «Բարսելոնին»

Մեծ թիմերը սար բերվում են նրանով, որ նրանց համար սեփական և մրցակցի դաշտ հավասարություն չկա։ Արդեն ութերորդ անգամն է «Բավարիան» կրկնում հաղթում է հենց նրա մոտիվով։ Երբ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչ առաջին խաղում Մյունխենում «Բավարիան» չկարողացավ հաղթել «Բարսելոնին» (2-2), շատերն այն կարծիքին էին, թե իսպանական կայանքի պատասխան խաղում «Բարսելոնի» հնարավորությունները ավելի բարձր կլինեն։ Սակայն «Բավարիան» կրկին փաստեց իր բարձր վարկ խաղով և հաղթելով 2-1 հաշվով, եզրափակչի ուղեգիր ձեռք բերեց։ «Բարսելոնի» մարզիչ Յոհան Կրոյֆի խոսքը թվում էր իր թիմի անհաջողության համար։ Մյուս կիսաեզրափակչում Ֆրանսիայի «Բորդո» մեկնում 1-0 հաշվով կրկին առավելություն տարավ Չեխիայի «Սլավիա» թիմի նկատմամբ։ Այսպիսով, եզրափակչում մրցելու են «Բավարիան» և «Բորդոն»։ Ինչ խոսք, այդ մրցակցությունում գլխավոր ֆավորիտը երևում է «Բավարիան» է, որի կազմում վերջերս հանդես են գալիս Գերմանիայի հավաքականի մի շարք խաղացողներ, ինչպես նաև թիմի գլխավոր ռմբարկու Յուրգեն Կլինսմանը։ Սակայն չպետք է մոռանալ, որ մրցաշարի նախորդ եզրափակչում «Բորդո» թիմը հաղթել է նաև «Միլանին», այն էլ երկրորդ խաղում հաղթելով 3-0 խոշոր հաշվով։ «Բորդո»-ի գլխավորում է այսօր Եվրոպայի ամենալավագույն ֆուտբոլիստներից մեկը, Ֆրանսիայի հավաքականի կիսապաշտպան Զինեդին Զիդանը։ Բայց դեպքերում այդպիսին է, հետաքրքիր մրցակցության։

digitised by A.R.A.R.@

ՇՐՋԱՆ

Անկարան նեֆթի վիճակի պես է ջուրը տնօրինում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ։ Եփրատի եւ Տիգրիսի վրա ամբարտակների մեծ համալիր կառուցելու Անկարայի նախաձեռնությունը պատճառ է դարձել Սիրիայի եւ Իրաքի բուռն հակազդեցության։ «Միլլիեթի» թղթակցի հարցերին պատասխանելով՝ թուրք մասնագետը ասել է, որ ժամանակը նպաստավոր է Թուրքիայի համար, քանի որ վերջինս գտնվում է կառուցողական աշխատանքների վերջնակետի հասնել միջազգային որեւէ համաձայնագիր կնքելուց առաջ, որոշելու կարողանալ ասել, թե ինչ քանակությամբ ջուր է տրամադրում։ Նա նշել է նաեւ, որ Թուրքիան գտնվում է ջրի ծիբը եւ հավասար բաշխում իրականացնել։ Դա նշանակում է, որ երբ արաբները գանգատվում են անարդարացի կանխյոներ անցնելու, Թուրքիան պատրաստ չէ դրա գինը վճարել։ Սիրիայի եւ Իրաքի գինովորը բողոքը ջրի՝ իրենց հասանելի խնամակության նվազեցման համար է։ Թուրք մասնագետը ասել է, որ մասամբ արդար է նրանց դժգոհությունը, բայց դա նշանակում է Թուրքիային արգելել օգտագործելու իր ունեցած ջրի պաշարները։ Թուրքիան ներկայումս նպատակ չունի բանակցություններ սկսել ջրի բաշխման մասին։ Դա հավանական է միայն ամբարտակների կառուցումից հետո։

Հսկայական ստորգետնյա ռազմահամալիր Ուրալում

«Նյու Յորք թայմզը» երեկվա օրն ասել է, որ Ռուսաստանը մի հսկայական ստորգետնյա ռազմական համալիր է կառուցում Ուրալյան լեռներում՝ անտեսելով այն հանգամանքը, որ իր տնտեսությունը դրամական միջոցների խիստ կարիք ունի։ Արեւմտյան պաշտոնյաները ու ռուս վկաները օրաթերթին հայտնել են, որ Վաշինգտոնից ավելի մեծ տարածք զբաղեցնող գաղտնի տեղակայանը թաքցված է Բելորեցկի Յամանտաու լեռան ներսում եւ ակնհայտորեն սկսել է կառուցվել Լեոնիդ Բրեժնեւի կառավարման ժամանակաշրջանում։ Պաշտոնյան ավելացրել է. «Այն կառուցվում է հսկայական ծավալներով եւ նրանում ներդրվում են խոշոր ռեսուրսներ... այն դեպքում, երբ ռուսները բողոքում են, որ զենքերի վերահսկման համար անհրաժեշտ ռեսուրսներ չունեն»։ Ռազմական համալիրը, որը ուսումնասիրվել է ԱՄՆ-ի լրտես արբանյակների կողմից, կարող է դժվարացնել ԱՄՆ-ի՝ Ռուսաստանին ցուցաբերվող օգնությունը միջուկային զենքերի կրճատման նպատակով։ ԱՄՆ-ի մի ավագ պաշտոնյա ենթադրել է. «Հնարավոր է, որ դա հրամանատարական ու վերահսկողական կենտրոն է։ Հնարավոր է, որ դա միջուկային ընդհարումից հետո պատերազմյան արտադրության իրականացման հնարավորությունը պահպանելու նախագիծ է։ Հնարավոր է, որ դա մեզնից թաքցվող նրանց զենքերի պահեստավորման տարածք է»։ Ներկայիս եւ նախկին ռուս պաշտոնյաները համալիրին (որը ներառում է երկաթուղի եւ տասնյակ հազարավոր աշխատողների համար նախատեսված քաղաքներ) տարբեր անուններ են տվել. հանքարդյունաբերական համալիր, ռուսական գանձերի պահեստ, սննդի պահպանման տարածք, միջուկային թափոնների պահեստարան եւ Ռուսաստանի առաջնորդների համար բունկեր, որը կծառայի պատերազմի ծագման դեպքում։

ԵՏ-AFP

ԿԻՊՐՈՍ

Դենքթաշը քննադատում է Ռուսաստանին

ՑՈՒՐՑ ՏԵՐ ԲԱՐԹՈՂ
Նիկոսիա

Կիպրոսի գրավյալ մասի առաջնորդ Ռաուֆ Դենքթաշը երեկ խիստ քննադատեց Ռուսաստանին, Կիպրոսի ապառազմականացումը պահանջող նախագահ Գլաֆկոս Քլերիդեսի առաջարկին նեցուկ կանգնելու նրա մոտեցման համար։ Քննադատությունը, որը լայնորեն լուսաբանվեց թուրք-կիպրական մամուլի էջերում, արվեց հենց այն օրը, երբ նախատեսված էր Անվտանգության խորհրդի հինգ մշտական անդամների հանդիպումը Նյու Յորքում՝ քննարկելու կիպրական հարցի խաղաղ լուծման հեռանկարները։

Մամուլում հրապարակված հաղորդումների համաձայն, Դենքթաշը խորհրդի հինգ մշտական անդամներին խնդրել է «հարգել օրենքի գերիշխանությունը եւ կիրառել օրենքի եւ արդարության սկզբունքները»։

Ինչպես հայտնի է, Դենքթաշը 1974 թվից առաջնորդն է կղզու գրավյալ թուրքական տարածքի, որն «օրինականորեն անվավեր» է ճանաչվել նույն Անվտանգության խորհրդի 1984 թվի թիվ 541 որոշմամբ։ Նա Ռուսաստանին քննադատեց 1993 թվին Բուտրոս-Ղալիին ներկայացրած Կիպրոսի նախագահի առաջարկությունը պաշտպանելու համար։ Այդ առաջարկությամբ նախատեսվում է արձակել ազգային պահակախումբը եւ նրա տրամադրության տակ եղած զենքը հանձնել Միավորված ազգերի կազմակերպությանը, պահանջել, որ նույնանման քայլերի դիմեն նաեւ թուրքերը, հետ քաշելով Կիպրոսից թուրքական զորքերը։

Ըստ մամուլի հաղորդումների, Դենքթաշը ընդգծում է, որ նախագահ Քլերիդեսը նպատակ ունի չեղյալ համարել 1960-ին կնքված «Երաշխավորության պայմանագիրը», որով Հունաստանը, Թուրքիան եւ Բրիտանիան պարտավորված են երաշխավորել Կիպրոսի Հանրապետության անկախությունն ու ինքնիշխանությունը։

Թուրք առաջնորդը քննադատեց Կիպրոսի պաշտպանության ամրապնդման նպատակով կատարված զինամթերքի գնումները, բայց մոռացավ նշել, որ կղզու գրավյալ տարածքները գտնվում են 35 հազար թուրք զինվորականների հսկողության տակ։

Անդրադառնալով Եվրամիությանը անդամակցելու Կիպրոսի դիմումին, Դենքթաշը ասաց, որ ինքը «չի խաղալու այդ քաղաքական խաղի մեջ, որի նպատակն է ընդմիշտ փակել թուրք-կիպրական դուռը»։

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ԵՐԿՐՈՐԴ ԼԵԶՈՒ
ԾՐԱԳԻՐ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՇՆՈՐՀՈՒՄՈՎ
1996-1997

Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանն ընդունում է դիմումներ 1996-1997 թթ. «Անգլերենի դասավանդումը որպես երկրորդ լեզու» ծրագրի համար, որն ավարտվելուց հետո կտրվի վկայագիր։ Դիմորդները պետք է ունենան համալսարանական բարձրագույն կրթություն անգլերեն լեզու, ժամանակակից լեզուներ կամ լեզվաբանություն մասնագիտությունների գծով եւ ներկայումս դասավանդեն դպրոցում կամ ԲՈՒՀ-ում։

Ընդունվելու համար անհրաժեշտ պայմաններից է դիպլոմի ընդհանուր գնահատականների 4,0 եւ բարձր միջին ցուցանիշը։

Դիմորդները պետք է գերազանց տիրապետեն անգլերեն լեզվին։ Պահանջվում է ունենալ վերջերս հանձնած TOEFL քննության 575 կամ բարձր միավորներ, կամ 1996 թ. մայիսի 3-ին ՀԱՀ-ում կազմակերպվելիք անգլերեն լեզվի քննությունից ստանալ բարձր միավորներ։

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն

1. Դիպլոմի եւ ներդիրի բնագիր օրինակներ իրենց պատճեններով։
2. Երեք երաշխավորագիր նամակ։
3. Տեղում լրացնեն դիմում եւ ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք։

Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարը դրամով կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս։ Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը սույն թվականի ապրիլի 26-ն է։

Ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է կրթության եւ գիտության նախարարության հետ ստորագրեն ավարտելուց հետո 18 ամիս Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու մասին պայմանագիր։

Վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիմորդների նախորդ ուսումնական տվյալների եւ անգլերեն լեզվի քննության արդյունքների հիման վրա։ Ծրագրի տեւողությունը երեք ուսումնական քառորդ է։

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱՀ Ընդունելության գրասենյակ. Հասցե՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, I հարկ, 19 սենյակ, հեռ. 27-40-85։

ՀԱՀ-ը ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականություն չի ճանաչում

Galeri MUZAFFER
Ֆիրման առաջարկում է
Նոր արտադրության ՓՈՒՌ
Ջերմաստիճանի կարգավորումով
KUMTEL
Յուրաքանչյուր գնում ֆիրմայի նվերով
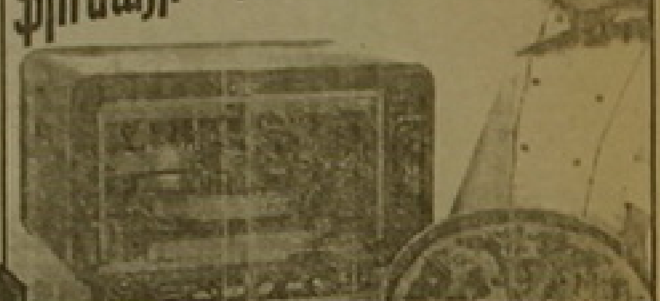
Վաճառքի մենաշնորհը պատկանում է GALERI MUZAFFER-ին
ԹՈՒՐՔԻԱ, ՌԻԶԵ, ԿԱԶԻՄ ԿԱՐԱԲԵՔԻՐ ՓՈՂ. 9
Հեռ.՝ (0464) 217 13 62
217 28 92
Ֆաքս՝ (0464) 217 28 94

ԱՅԱՔՍ
ֆիրման ԱՊՐԻԼԻ 27-ից երկու շաբաթը մեկ անգամ կազմակերպում է կանոնավոր ուղիղ չվերթ
Կ Ի Պ Ր Ո Ս
Ֆիրման առաջարկում է տուրիստական ուղեւորություն եւ հաճելի հանգիստ
ԼԻՄԱՍՈԼՈՒՄ (ԿԻՊՐՈՍ)
Ուղեւորության տեւողությունը 7 եւ 14 օր
Բարձրակարգ հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով
Էքսկուրսիաներ Կիպրոսի տեսարժան վայրերով
ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43Ա. 531573

ԱՆՎԵՐՋ ԵԹԵՐՈՒՄ
ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆ-SHOW
ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿ
VOZNINER®
1996
Ներկայացումները կկայանան
ԱՊՐԻԼԻ
18,19,20,21 Ժ.17:30
ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ
ՈԶՆԻՆԵՐ
Տոմսերի նախնական վաճառքը՝ Դրամատիկական Թատրոնի, Օպերայի եւ Հայֆիլհարմոնիայի տոմսարկղերում

«ԱՐԱՅ» - JVC-ի Պաշտոնական Ներկայացուցիչ
1 տարվա երաշխիք JVC մակնիշակիր բոլոր ապրանքներին

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով։ Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց ... Տպաքանակ 3000 Ստորագրված է տպագրության 17. 04. 1996 Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@